

BIULETYN

ROK XIII/2003
NR 2

INFORMACYJNY

ŚLĄSKA AKADEMIA MEDYCZNA
W KATOWICACH

ISSN 0867-7646

JESZCZE O REKRUTACJI

**Uchwała Senatu Śląskiej Akademii Medycznej
w Katowicach nr 177/2003 z 28 maja 2003**

Senat Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach, działając na podstawie:

- 1) ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o zmianie ustawy o zawodach pielęgniarstwa i położnej oraz ustawy zmieniającej ustawę o zawodach pielęgniarstwa i położnej,

- 2) §75 ust. 2-4 Statutu Śląskiej Akademii Medycznej

oraz

- 3) ustawy z dnia 12 września 1990 roku o szkolnictwie wyższym (Dz.U. nr 65, poz. 385 i z późn. zm.)

dokonyuje następujących zmian w uchwale nr 77/2002 Senatu Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach z dnia 18 grudnia 2002 roku, określającej warunki przyjęć na I rok studiów w roku akademickim 2003/2004:

§1

1. W §1 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Przyjęcia na I rok studiów w Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach dokonują komisje:

Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna Wydziału Lekarskiego w Katowicach na kierunku:

lekarski

- 6-letnie studia dzienne,
- 6-letnie studia wieczorowe.

Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna Wydziału Lekarskiego i Oddziału Stomatologicznego w Zabrze na kierunku:

lekarski

- 6-letnie studia dzienne,
- 6-letnie studia wieczorowe;

stomatologia

- 5-letnie studia dzienne,

- 5-letnie studia wieczorowe.

Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna Wydziału Farmaceutycznego i Oddziału Medycyny Laboratoryjnej na kierunki:

farmacja

- 5-letnie studia dzienne magisterskie,
- 5-letnie studia wieczorowe magisterskie;

analitika medyczna

- 5-letnie studia dzienne magisterskie,
- 3-letnie studia dzienne zawodowe (licencjat) w specjalności analityka;

biotechnologia

- 5-letnie studia dzienne magisterskie;

zdrowie publiczne

- 3-letnie studia dzienne zawodowe (licencjat) w specjalności kosmetologia.

Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna Wydziału Opieki i Oświaty Zdrowotnej na kierunki:

pielęgniarstwo

- 5-letnie studia zaoczne magisterskie,
- 3-letnie studia dzienne zawodowe (licencjat),
- 2-letnie uzupełniające studia magisterskie,
- 2-letnie uzupełniające zaoczne studia zawodowe (licencjat);

położnictwo

- 3-letnie studia dzienne zawodowe (licencjat),
- 2-letnie uzupełniające zaoczne studia zawodowe (licencjat);

fizjoterapia

- 5-letnie studia dzienne magisterskie,
- 3-letnie studia dzienne (licencjat).

ciąg dalszy na str. 2

W numerze m.in.:

- Sympozjum Programu „Matka i Dziecko” str. 12-13
- Kongres Polonii Medycznej str. 15
- Pielęgniarka 2003 str. 17
- Jak zamawiać odbitki str. 21
- Międzynarodowe sympozja str. 11, 18-19, 20

„JORGOWE DRZEWO” 2003

Nagrodą „Za szacunek i troskę o człowieka” wyróżniono JM Rektora prof. zw. dr. hab. **Tadeusza Wilczoka** w drugiej edycji konkursu „Jorgowego drzewa”. Uroczystość wręczenia pamiątkowych dyplomów i statuetek odbyła się – podobnie jak przed rokiem – 10 czerwca 2002 w Sali Audytoryjnej Biblioteki Śląskiej w Katowicach.

Konkurs o „Jorgowe drzewo”, ustanowiony w 2002 roku pod auspicjami wojewody śląskiego, z inicjatywy grona znanych w naszym regionie ludzi, ma promować szeroko pojętą ideę ekologii, nawiązując przy tym do zasług, jakimi w tej dziedzinie zapisał się wojewoda gen. **Jerzy Ziętek**, projektodawca i patron takich unikalnych przedsięwzięć ekologicznych, jak Wojewódzki Park Kultury i Wypoczynku czy leśny pas ochronny wokół Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego.

Nagroda jest przyznawana ludziom, którzy „w swoich działaniach artystycznych, naukowych i społecznych, podejmowanych wbrew codziennym trudnościom, czynią życie godniejszym, piękniejszym i bogatszym”.

W konkursowej kapitule zasiadają: prof. prof. **Tadeusz Ślawek**, **Julian Gembalski**, **Roman Kalarus** i **Wilibald Winkler** oraz **Anna Sekudewicz**, **Henryk Chrupała**, **Kazimierz Kutz** i **Jerzy Swatoń**.

Pierwszymi laureatami nagrody byli nadleśniczowie: **Tadeusz Mamok**, **Kazimierz Szabla** i **Zbigniew Walisko** oraz Zespół Pieśni i Tańca „Śląsk”. W tym roku do grona wyróżnionych obok rektora ŚAM wpisano dwoje nauczycieli – dr **Bronisławę Dymare** oraz **Adama Balona**. Tradycyjnie laureaci zasadzili przed Biblioteką Śląską symboliczne drzewka. (Red.)

REKRUTACJA ... c.d.

Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna *Wydziału Zdrowia Publicznego* na kierunek: **zdrowie publiczne**

- 3-letnie studia dzienne zawodowe (licencjat),
- 3-letnie studia dzienne zawodowe (licencjat) w specjalności ratownictwo medyczne,
- 3-letnie studia dzienne zawodowe (licencjat) w specjalności dietetyka.

2. W §6 dodaje się punkty 6 i 7 w brzmieniu:

„6) na uzupełniające zaoczne studia zawodowe (licencjat) na kierunku pielęgniarstwo – uzyskanie odpowiedniej liczby punktów na podstawie rozmowy kwalifikacyjnej,

7) na uzupełniające zaoczne studia zawodowe (licencjat) na kierunku położnictwo – uzyskanie odpowiedniej liczby punktów na podstawie rozmowy kwalifikacyjnej.”

3. W §10 dodaje się ust. 2a o brzmieniu:

„2a. Warunkiem przyjęcia na I rok uzupełniających zaocznych studiów zawodowych na Wydziale Opieki i Oświaty Zdrowotnej jest:

a) posiadanie świadectwa dojrzałości oraz dyplomu ukończenia liceum medycznego lub szkoły policealnej albo szkoły pomaturalnej, kształcącej w zawodzie pielęgniarki lub położnej,

b) uzyskanie odpowiedniej liczby punktów w rozmowie kwalifikacyjnej przeprowadzonej przez Wydziałową Komisję Rekrutacyjną *Wydziału Opieki i Oświaty Zdrowotnej*,

c) złożenie zobowiązania o opłacaniu studiów przez cały ich okres.”

4. §12 otrzymuje brzmienie:

„Ustala się następujące **limity przyjęć na I rok studiów wieczorowych i zaocznych** w roku akademickim 2003/2004:

- wieczorowe studia lekarskie – **40 miejsc**
- wieczorowe studia stomatologiczne – **20 miejsc**
- wieczorowe studia farmaceutyczne – **40 miejsc**
- zaoczne studia pielęgniarские – **30 miejsc**
- zaoczne uzupełniające studia zawodowe pielęgniarские (licencjat) – **20 miejsc**
- zaoczne uzupełniające studia zawodowe położnicze (licencjat) – **20 miejsc.**

§2

W zakresie nie zmienionym niniejszą uchwałą postanowienia uchwały nr 77/2002 pozostają bez zmian.

§3

Niniejsza uchwała zgodnie z postanowieniami ust. 5 §75 Statutu opublikowana zostanie w prasie wojewódzkiej.

DLA ZAINTERESOWANYCH PIEŁĘGNIARSTWEM I POŁOŻNICTWEM

Uchwała nr 176/2003 Senatu Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach z 28 maja 2003

Senat Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach, działając na podstawie:

1) ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o zmianie ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej oraz ustawy zmieniającej ustawę o zawodach pielęgniarki i położnej,

2) §75 ust. 2–4 Statutu Śląskiej Akademii Medycznej

oraz

3) ustawy z dnia 12 września 1990 roku o szkolnictwie wyższym (Dz.U. nr 65, poz. 385 i z późn. zm.)

określa **warunki przyjęć w roku akademickim 2003/2004 na I rok 2-letnich uzupełniających zaocznych studiów zawodowych (licencjat) na kierunkach pielęgniarstwo i położnictwo prowadzonych na Wydziale Opieki i Oświaty Zdrowotnej.**

§1

1. Przyjęcia na I rok uzupełniających zaocznych studiów zawodowych (licencjat) na kierunkach pielęgniarstwo i położnictwo w Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach dokonuje Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna

Wydziału Opieki i Oświaty Zdrowotnej.

2. Postępowanie kwalifikacyjne na studia określone w ust.1 obejmuje:

2.1) na uzupełniające zaoczne studia zawodowe (licencjat) na kierunku pielęgniarstwo – uzyskanie odpowiedniej liczby punktów na podstawie rozmowy kwalifikacyjnej,

2.2) na uzupełniające zaoczne studia zawodowe (licencjat) na kierunku położnictwo – uzyskanie odpowiedniej liczby punktów na podstawie rozmowy kwalifikacyjnej.

3. Warunkiem przyjęcia na I rok uzupełniających zaocznych studiów zawodowych (licencjat) na Wydziale Opieki i Oświaty Zdrowotnej jest:

3.1) posiadanie świadectwa dojrzałości oraz dyplomu ukończenia liceum medycznego lub szkoły policealnej albo szkoły pomaturalnej, kształcącej w zawodzie pielęgniarki lub położnej,

3.2) uzyskanie odpowiedniej liczby punktów w rozmowie kwalifikacyjnej przeprowadzonej przez Wy-

działową Komisję Rekrutacyjną Wydziału Opieki i Oświaty Zdrowotnej,

3.3) złożenie zobowiązania o opłacaniu studiów przez cały ich okres.

4. Zakres rozmowy kwalifikacyjnej, o którym mowa w ust. 2, obejmuje wiadomości z zakresu średniej szkoły medycznej.

§2

Ustala się następujące limity przyjęć na I rok uzupełniających zaocznych studiów zawodowych (licencjat) w roku akademickim 2003/2004:

- 1) zaoczne uzupełniające studia zawodowe pielęgniarские (licencjat) – **20 miejsc,**
- 2) zaoczne uzupełniające studia zawodowe położnicze (licencjat) – **20 miejsc.**

§3

Niniejsza uchwała zgodnie z postanowieniami ust. 5 §75 Statutu opublikowana zostanie w prasie wojewódzkiej.

Z OBRAD SENATU

26 marca 2003

- Zaopiniowano pozytywnie wniosek dziekana Wydziału Lekarskiego w Zabrze o zatrudnienie dr. hab. n. med. **Stefana Barona** na stanowisku profesora nadzwyczajnego w Katedrze i Zakładzie Protetyki Stomatologicznej tego wydziału z dniem 1 kwietnia 2003 (uchwała nr 103/2003).
- Zaopiniowano pozytywnie wnioski o powołanie na funkcję kierownika z dniem 1 kwietnia 2003:
 - prof. dr. hab. **Piotra Bażowskiego** w Katedrze i Klinice Neurochirurgii Wydziału Lekarskiego w Katowicach (uchwała nr 104/2003);
 - dr hab. n. hum. **Bożeny Urbanek** w Katedrze i Zakładzie Historii Medycyny i Farmacji Wydziału Farmaceutycznego (uchwała nr 105/2003);
 - dr hab. n. med. **Violetty Skrzypulec** w Katedrze Zdrowia Kobiety Wydziału Opieki i Oświaty Zdrowotnej (uchwała nr 106/2003).
- Zaopiniowano pozytywnie wnioski o przyznanie nagród naukowych i dydaktycznych Ministra Zdrowia za 2002 rok dla następujących nauczycieli akademickich (uchwała nr 107/2003):

Nagrody naukowe

Zespołowe:

- 1) prof. dr hab. **Jerzy Holowiecki**, dr hab. n. med. **Sławomira Kyrzcz-Krzemień**, dr n. med. **Małgorzata Krawczyk-Kuliś**, dr n. biol. **Krystyna Jagoda**, lek. **Małgorzata Kopera**, dr n. med. **Beata Stella-Holowiecka**, dr n. med. **Jerzy Wojnar**, dr n. med. **Maria Wojciechowska**;
- 2) prof. dr hab. **Michał Tendera**, dr hab. **Maciej Sosnowski**, dr n. med. **Janina Skrzypek-Wańha**;
- 3) prof. dr hab. **Zbigniew Herman**, dr hab. n. med. **Jan Kowalski** dr n. farm. **Bożena Gabryel**, dr n. med. **Krzysztof Łabuzek**.

Indywidualna:

- dr n. med. **Tomasz Szczepański**.

Nagrody dydaktyczne

Zespołowe:

- 1) prof. dr hab. **Marian Zembala**, prof. dr hab. **Andrzej Bochenek**, prof. dr hab. **Stanisław Woś**;

- 2) prof. dr n. o kul. fiz. **Janusz Nowotny**, dr n. o kul. fiz. **Olga Nowotny-Czupryna**, dr n. o kul. fiz. **Krzysztof Czupryna**, dr n. o kul. fiz. **Ryszard Plinta**.

Wyróżniono rozprawy habilitacyjne:

- dr. hab. n. med. **Andrzeja Witka** i dr. hab. n. med. **Aleksandra L. Sieronia**.

- Na wniosek rektora powołano Uczelnianą Komisję Rekrutacyjną w roku akademickim 2003/2004 w następującym składzie (uchwała nr 108/2003):

Przewodniczący:

prof. dr hab. **Janusz Konecki**

Z-ca przewodniczącego:

prof. dr hab. **Ewa Szaflarska-Stojko**

Sekretarz:

dr n. med. **Alicja Grzanka**

Członkowie:

dr n. med. **Anna Staszewska-Kwak**

dr n. med. **Małgorzata Kowalska**

dr n. hum. **Maria Kempa**

Przedstawiciel Samorządu Studenckiego:

Paweł Wieczorek.

- Uchwalono plan wydawniczy Śląskiej Akademii Medycznej na 2003 rok przedłożony przez Senacką Komisję ds. Wydawnictw (uchwała nr 109/2003).
- Wyrażono zgodę na utworzenie Katedry i Zakładu Materiałoznawstwa Stomatologicznego Wydziału Lekarskiego w Zabrze (uchwała nr 110/2003).
- Wyrażono zgodę na:
 - zniesienie Zakładu Chemii i Biochemii Ogólnej Katedry Chemii i Biochemii,
 - przekształcenie Katedry Chemii i Biochemii oraz Zakładu Biochemii Doświadczalnej i Klinicznej w Katedrę i Zakład Biochemii Wydziału Lekarskiego w Katowicach (uchwała nr 112/2003).
- Wyrażono zgodę na przekształcenie:
 - Katedry i Oddziału Klinicznego Chirurgii Ogólnej, Naczyniowej i Urazów Klatki Piersiowej Wydziału Lekarskiego w Zabrze na Katedrę i Oddział Kliniczny Chirurgii Naczyniowej i Ogólnej (uchwała nr 113/2003);
 - Katedry i Oddziału Klinicznego Dermatologii Wydziału Lekarskiego w Zabrze na Katedrę i Oddział Kliniczny Chorób Wewnętrznych i Dermatologii (uchwała nr 114/2003);

- Zakładu Higieny Pracy Wydziału Zdrowia Publicznego na Zakład Ochrony Zdrowia w Środowisku Pracy (uchwała nr 115/2003).

23 kwietnia 2003

- Nadano tytuł doktora honoris causa Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach prof. zw. dr. hab. n. med. **Manfredowi Göthertowi**, dyrektorowi Instytutu Farmakologii i Toksykologii Reńskiego Uniwersytetu Fryderyka Wilhelma w Bonn (uchwała nr 116/2003).
- Zaopiniowano pozytywnie wnioski dziekana Wydziału Lekarskiego w Zabrze o zatrudnienie na stanowisku profesora nadzwyczajnego z dniem 1 maja 2003 roku:
 - dr. hab. n. med. **Roberta T. Hesego** w Katedrze i Oddziale Klinicznym Psychiatrii Wydziału Lekarskiego w Zabrze (uchwała nr 117/2003);
 - dr. hab. n. med. **Krzysztofa Strojka** w Klinice Chorób Wewnętrznych, Diabetologii i Nefrologii Katedry Chorób Wewnętrznych, Diabetologii i Nefrologii Wydziału Lekarskiego w Zabrze (uchwała nr 118/2003);
 - dr. hab. n. med. **Jerzego Krupińskiego** w Katedrze i Zakładzie Stomatologii Zachowawczej i Chorób Przyzębia Wydziału Lekarskiego w Zabrze (uchwała nr 119/2003).
- Zaopiniowano pozytywnie powołanie na funkcję kierownika z dniem 1 października 2003:
 - dr hab. n. med. **Ewy Karpel** w I Klinice Anestezjologii i Intensywnej Terapii Katedry Anestezjologii i Intensywnej Terapii Wydziału Lekarskiego w Katowicach (uchwała nr 120/2003);
 - prof. dr hab. **Danuty Bodzek** w Katedrze i Zakładzie Chemii Wydziału Lekarskiego w Zabrze (uchwała nr 130/2003);
 - prof. zw. dr. hab. **Ryszarda Brusa** w Katedrze i Zakładzie Farmakologii Wydziału Lekarskiego w Zabrze (uchwała nr 131/2003);
 - prof. dr. hab. **Janusza Koneckiego** w Katedrze i Zakładzie Histologii

ciąg dalszy na str. 4

Z OBRAD SENATU

- i Embriologii Wydziału Lekarskiego w Zabrze (uchwała nr 132/2003);
- prof. dr. hab. **Mariana Zembali** w Katedrze i Oddziale Klinicznym Kardiologii i Transplantologii Wydziału Lekarskiego w Zabrze (uchwała nr 133/2003);
- prof. dr. hab. **Zbigniewa Religi** w Katedrze i Zakładzie Mechanicznego Wspomagania Krążenia Wydziału Lekarskiego w Zabrze (uchwała nr 134/2003);
- prof. dr. hab. **Kazimierza Kamińskiego** w Katedrze i Klinice Perinatologii i Ginekologii Wydziału Lekarskiego w Zabrze (uchwała nr 135/2003);
- prof. dr. hab. **Ryszarda Mrówki** w Katedrze i Oddziale Klinicznym Neurochirurgii i Neurotraumatologii Wydziału Lekarskiego w Zabrze (uchwała nr 136/2003);
- prof. dr. hab. **Mieczysława Fryczkowskiego** w Katedrze i Klinice Urologii Wydziału Lekarskiego w Zabrze (uchwała nr 138/2003);
- prof. dr. hab. **Józefa Dzielickiego** w Katedrze i Klinice Chirurgii Wad Rozwojowych Dzieci i Traumatologii Wydziału Lekarskiego w Zabrze (uchwała nr 139/2003);
- prof. dr. hab. **Jana Wodnieckiego** w II Katedrze i Oddziale Klinicznym Kardiologii Wydziału Lekarskiego w Zabrze (uchwała nr 140/2003);
- prof. dr. hab. **Lecha Polońskiego** w III Katedrze i Oddziale Klinicznym Kardiologii Wydziału Lekarskiego w Zabrze (uchwała nr 141/2003);
- prof. dr. hab. **Grzegorza Namysłowskiego** w Katedrze i Oddziale Klinicznym Laryngologii Wydziału Lekarskiego w Zabrze (uchwała nr 142/2003);
- prof. dr. hab. **Władysława Grzeszczaka** w Katedrze Chorób Wewnętrznych, Diabetologii i Nefrologii oraz w Klinice Chorób Wewnętrznych, Diabetologii i Nefrologii Katedry Chorób Wewnętrznych, Diabetologii i Nefrologii Wydziału Lekarskiego w Zabrze (uchwały nr 143 i 144/2003);
- prof. dr. hab. **Krystyny Karczewskiej** w I Katedrze Pediatrii oraz w Klinice Gastroenterologii, Alergologii i Zaburzeń Rozwojowych Wieku Dziecięcego I Katedry Pediatrii Wydziału Lekarskiego w Zabrze (uchwały nr 146 i 147/2003);
- prof. dr. hab. **Antoniego Dyducha** w Katedrze i Klinice Pediatrii, Nefrologii i Endokrynologii Dziecięcej Wydziału Lekarskiego w Zabrze (uchwała nr 148/2003);
- prof. dr. hab. **Danuty Sońty-Jakimczyk** w Katedrze i Klinice Pediatrii, Hematologii i Onkologii Dziecięcej Wydziału Lekarskiego w Zabrze (uchwała nr 149/2003);
- dr. hab. n. med. **Jana Drugacza**, prof. nadzw. ŚAM w II Katedrze i Klinice Chirurgii Szcękowo-Twarzowej Wydziału Lekarskiego w Zabrze (uchwała nr 150/2003);
- dr. hab. n. med. **Jerzego Krupińskiego**, prof. nadzw. ŚAM w Katedrze i Zakładzie Stomatologii Zachowawczej i Chorób Przyzębia Wydziału Lekarskiego w Zabrze (uchwała nr 152/2003).
- Zaopiniowano pozytywnie powołanie na funkcję kierownika z dniem 1 listopada 2003:
- prof. dr. hab. **Zbigniewa Kaliny** w Katedrze i Klinice Chorób Wewnętrznych i Farmakologii Klinicznej Wydziału Lekarskiego w Katowicach (uchwała nr 121/2003);
- prof. dr. hab. **Andrzeja Nowaka** w Katedrze i Klinice Gastroenterologii Wydziału Lekarskiego w Katowicach (uchwała nr 123/2003);
- dr. hab. n. med. **Grzegorza Opali**, prof. nadzw. ŚAM w Katedrze i Klinice Neurologii Wieku Podeszłego Wydziału Lekarskiego w Katowicach (uchwała nr 124/2003);
- prof. dr. hab. **Jerzego Holowieckiego** w Katedrze i Klinice Hematologii i Transplantacji Szpiku Wydziału Lekarskiego w Katowicach (uchwała nr 125/2003);
- prof. dr. hab. **Tatiany Gierek** w Katedrze i Klinice Laryngologii Wydziału Lekarskiego w Katowicach (uchwała nr 126/2003);
- prof. zw. dr. hab. **Ariadny Gierek-Lapińskiej** w Katedrze i Klinice Okulistyki Wydziału Lekarskiego w Katowicach (uchwała nr 127/2003),
- prof. dr. hab. **Bronisławy Koraszewskiej-Matuszewskiej** w Katedrze i Klinice Okulistyki Dziecięcej Wydziału Lekarskiego w Katowicach (uchwała nr 128/2003).
- Zaopiniowano pozytywnie powołanie prof. dr. hab. **Piotra Skalby** na funkcję kierownika Katedry i Kliniki Endokrynologii Ginekologicznej Wydziału Lekarskiego w Katowicach z dniem 16 grudnia 2003 (uchwała nr 122/2003).
- Zaopiniowano pozytywnie powołanie na funkcję kierownika z dniem 1 maja 2003:
- dr. hab. n. med. **Andrzeja Gabriela** w Katedrze i Zakładzie Patomorfologii Wydziału Lekarskiego w Zabrze (uchwała nr 129/2003);
- prof. dr. hab. **Jana Zejdy** w Katedrze Zdrowia Publicznego Wydziału Zdrowia Publicznego (uchwała nr 153/2003);
- dr. hab. n. med. **Józefa S. Pastuszki** w Zakładzie Zdrowia Środowiskowego Wydziału Zdrowia Publicznego (uchwała nr 154/2003).
- Zaopiniowano pozytywnie powołanie na funkcję kierownika:
- prof. dr. hab. **Tadeusza Gaździka** w Katedrze i Oddziale Klinicznym Ortopedii Wydziału Lekarskiego w Zabrze z dniem 1 września 2003 (uchwała nr 137/2003);
- prof. dr. hab. **Antoniego Karasińskiego** w Katedrze i Zakładzie Protetyki Stomatologicznej Wydziału Lekarskiego w Zabrze z dniem 1 lipca 2003 (uchwała nr 151/2003).
- Zaopiniowano pozytywnie wniosek o przyznanie prof. dr. hab. **Ewie Małeckiej-Tenderze** nagrody dydaktycznej Ministra Zdrowia za 2002 rok (uchwała nr 155/2003).

28 maja 2003

- Nadano tytuł doktora honoris causa Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach prof. zw. dr. hab. n. przyr. **Tadeuszowi Wilczokowi**, kierownikowi Katedry Biologii Molekularnej, Biochemii i Biofarmacji Wydziału Farmaceutycznego, rektorowi Śląskiej

Z OBRAD SENATU

- Akademii Medycznej w Katowicach (uchwała nr 156/2003).
- Wyrażono zgodę na skierowanie przez rektora wniosku do ministra zdrowia o mianowanie prof. dr. hab. **Stanisława Wosia** na stanowisko profesora zwyczajnego Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach (uchwała nr 157/2003).
 - Zaopiniowano pozytywnie wnioski o zatrudnienie na stanowisku profesora nadzwyczajnego od dnia 1 czerwca 2003:
 - dr hab. n. med. **Beaty Kos-Kudły** w Klinice Endokrynologii Katedry Patofizjologii i Endokrynologii Wydziału Lekarskiego w Zabrze (uchwała nr 158/2003);
 - dr hab. n. med. **Piotra Knapika** w Oddziale Klinicznym Kardioanestezji i Intensywnej Terapii Pooperacyjnej Katedry Anestezjologii i Intensywnej Terapii Wydziału Lekarskiego w Zabrze (uchwała nr 159/2003);
 - dr hab. n. med. **Barbary Zubelewicz-Szkodzińskiej** w Katedrze i Oddziale Klinicznym Chorób Wewnętrznych Wydziału Zdrowia Publicznego (uchwała nr 160/2003);
 - dr hab. n. med. **Malgorzaty Muc-Wierzoń** w Katedrze i Oddziale Klinicznym Chorób Wewnętrznych Wydziału Zdrowia Publicznego (uchwała nr 161/2003).
 - Zaopiniowano pozytywnie powołanie na funkcję kierownika z dniem 1 października 2003:
 - prof. zw. dr. hab. **Tadeusza Wilczoka** w Zakładzie Biologii Molekularnej i Genetyki Katedry Biologii Molekularnej, Biochemii i Biofarmacji oraz w Katedrze Biologii Molekularnej, Biochemii i Biofarmacji Wydziału Farmaceutycznego (uchwały nr 163 i 164/2003);
 - dr hab. n. farm **Zofii Dzierżewicz**, prof. nadzw. ŚAM w Zakładzie Biofarmacji Katedry Biologii Molekularnej, Biochemii i Biofarmacji Wydziału Farmaceutycznego (uchwała nr 165/2003);
 - prof. dr. hab. **Florianą Ryszki** w Zakładzie Technologii Postaci Leku Katedry Farmacji Stosowanej i Technologii Leków Wydziału Farmaceutycznego (uchwała nr 166/2003);
 - prof. dr. hab. **Krzysztofa Jędrzejki** w Katedrze i Zakładzie Botaniki Farmaceutycznej i Zielerstwa Wydziału Farmaceutycznego (uchwała nr 167/2003);
 - prof. dr. hab. **Krystyny Olczyk** w Katedrze i Zakładzie Chemii Klinicznej i Diagnostyki Laboratoryjnej Wydziału Farmaceutycznego (uchwała nr 168/2003);
 - prof. dr. hab. **Andrzeja Maślankiewicza** w Katedrze i Zakładzie Chemii Organicznej Wydziału Farmaceutycznego (uchwała nr 169/2003);
 - prof. dr. hab. **Waldemara Jańca** w Katedrze i Zakładzie Farmakologii Wydziału Farmaceutycznego (uchwała nr 170/2003);
 - prof. dr. hab. **Jana Burczyka** w Katedrze i Zakładzie Farmakognozji i Fitochemii Wydziału Farmaceutycznego (uchwała nr 171/2003);
 - prof. dr. hab. **Artura Stojko** w Katedrze i Zakładzie Higieny, Bioanalizy i Badania Środowiska Wydziału Farmaceutycznego (uchwała nr 172/2003);
 - prof. dr. hab. **Barbary Błońskiej-Fajfrowskiej** w Katedrze i Zakładzie Podstawowych Nauk Biomedycznych Wydziału Farmaceutycznego (uchwała nr 173/2003);
 - prof. dr. hab. **Jerzego Kwapulińskiego** w Katedrze i Zakładzie Toksykologii Wydziału Farmaceutycznego (uchwała nr 174/2003);
 - prof. dr. hab. **Zbigniewa Gonciarza** w Katedrze i Oddziale Klinicznym Chorób Wewnętrznych Wydziału Farmaceutycznego (uchwała nr 175/2003).
 - dr hab. n. przyr. **Jerzego Pachy**, prof. nadzw. ŚAM w Katedrze i Zakładzie Mikrobiologii Wydziału Farmaceutycznego (uchwała nr 181/2003).
 - Zaopiniowano pozytywnie mianowanie dr. n. wf. **Janusza Litwińskiego** na funkcję kierownika w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Wydziału Lekarskiego w Katowicach z dniem 16 października 2003 (uchwała nr 162/2003).
 - Określono warunki przyjęć w roku akademickim 2003/2004 na 2-letnie zaoczne uzupełniające studia licencjackie na Wydziale Opieki i Oświaty Zdrowotnej (uchwała nr 176/2003, w pełnym brzmieniu str. 2).
 - Dokonano zmian w uchwale Senatu ŚAM nr 77 z 18 grudnia 2002 określającej warunki przyjęć na I rok studiów w roku akademickim 2003/2004 (uchwała nr 177/2003, w pełnym brzmieniu str. 1–2).
 - Zaopiniowano pozytywnie utworzenie z dniem 1 października 2003:
 - w ramach Wydziału Lekarskiego w Zabrze – Katedry i Zakładu Dysfunkcji Narządu Żucia, zlokalizowanej w Zabrze przy pl. Traugutta 2 (uchwała nr 178/2003);
 - w ramach Wydziału Opieki i Oświaty Zdrowotnej – Zakładu Seksuologii w Katedrze Zdrowia Kobiety (uchwała nr 179/2003).
 - Zaapelowano do środowiska akademickiego i całego społeczeństwa o czynny udział w referendum akcesyjnym w dniach 7–8 czerwca 2003 roku w sprawie przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do struktur Unii Europejskiej (uchwała nr 180/2003).
 - Upoważniono JM Rektora – po zapoznaniu się z przedłożoną przez niego informacją dotyczącą perspektyw realizacji inwestycji Wydziału Farmaceutycznego w Sosnowcu – do prowadzenia w imieniu Śląskiej Akademii Medycznej uzgodnień warunków, na których władze miasta Sosnowca gotowe są podjąć realizację inwestycji i udostępnić ją na potrzeby dydaktyczne Wydziału Farmaceutycznego (uchwała nr 182/2003).

WYDZIAŁ LEKARSKI W ZABRZU

10 kwietnia 2003

Doktoraty

Mirosława CICHOCKA: *Próba zastosowania teorii chaosu do oceny ekspresji genów TNF- α , TNF-RI, TNF-RII w raku jelita grubego.* (rozprawa wyróżniona)

Promotor:

dr hab. Małgorzata Muc-Wierzoń

Recenzenci:

prof. dr hab. Jan Trąbka (CM UJ Kraków)

dr hab. Andrzej Wiczowski, prof. nadzw. ŚAM

Bartosz CZUBA: *Zastosowanie ilościowej polimerazowej reakcji łańcuchowej w wykrywaniu genomu ludzkiego wirusa Cytomegalii w diagnostyce prenatalnej.* (rozprawa wyróżniona)

Promotor:

prof. dr hab. Kazimierz Kamiński

Recenzenci:

prof. dr hab. Jan Oleszczuk (AM Lublin)

dr hab. Anita Olejek

Katarzyna KAŁUSKA: *Stężenie tlenu azotu w powietrzu wydechowym w wybranych schorzeniach układu oddechowego.*

Promotor:

dr hab. Dariusz Ziora

Recenzenci:

doc. dr hab. Elżbieta Wiatr (Inst. Gruźlicy i Chorób Płuc Warszawa)

prof. dr hab. Edmund Rogala

Małgorzata KLIMZA: *Znaczenie rokownicze odpowiedzi na leczenie prednisonem dzieci chorych na ostrą białaczkę limfoblastyczną.*

Promotor:

prof. dr hab. Danuta Sońta-Jakimczyk

Recenzenci:

dr hab. Michał Matysiak, prof. nadzw. (AM Warszawa)

dr hab. Sławomira Kyrz-Krzemiń

Irena MARKIEWICZ-BENDKOWSKA: *Objawy uboczne immunoterapii swoistej w chorobach atopowych.*

Promotor:

prof. dr hab. Barbara Rogala

Recenzenci:

prof. dr hab. Krzysztof Buczyłko (Uniw. Medyczny Łódź)

dr hab. Dariusz Ziora

Anna NAMYSŁOWSKA: *Ocena wyników skojarzonego leczenia chorych z nowotworem jamy ustnej i gardła śródowego w latach 1992–1998.*

Z RAD WYDZIAŁÓW

Promotor:

prof. dr hab. Tadeusz Cieślik

Recenzenci:

prof. dr hab. Leszek Lewandowski (AM Poznań)

prof. dr hab. Jan Pilch

Janusz STRZELCZYK: *Ocena osi somatotropinowej u kobiet po menopauzie z astmą oskrzelową stosujących hormonalną terapię zastępczą.* (rozprawa wyróżniona)

Promotor:

dr hab. Beata Kos-Kudła

Recenzenci:

dr hab. Ryszard Waśko (AM Poznań)

dr hab. Anita Olejek

Tomasz ZBRANIBORSKI: *Udział czynników genetycznych w kontroli stężenia IgE u chorych z alergią wziewną.*

Promotor:

dr hab. Jerzy Jarząb

Recenzenci:

prof. dr hab. Marek L. Kowalski (Uniw. Medyczny Łódź)

prof. dr hab. Krzysztof Strojek

15 maja 2003

Kolokwium habilitacyjne

dr n. med. Tomasz KUKULSKI: *Ilościowa analiza zmian regionalnej funkcji mięśnia sercowego wywołanych ostrym niedokrwieniem. Ocena eksperymentalna i kliniczna za pomocą wybranych parametrów Dopplera miokardialnego.*

Recenzenci:

prof. dr hab. Hanna Szwed (Inst. Kardiologii Warszawa)

prof. dr hab. Jerzy Adamus (CSK WAM Warszawa)

prof. dr hab. Aleksander Sieroń

Doktoraty

Halina BRUS: *Wpływ wolnozmiennych pól magnetycznych na wychwyt (^3H) glukozy w mózgu oraz wybranych tkankach obwodowych szczurów z uwzględnieniem roli tlenu azotu.* (rozprawa wyróżniona)

Promotor:

prof. dr hab. Aleksander Sieroń

Recenzenci:

prof. dr hab. Janusz Paluszak (AM Poznań)

dr hab. Krystyna Kmiecik-Kołada, prof. nadzw. ŚAM

Sylvia GÓRCZYŃSKA-KOSIORZ: *Znaczenie polimorfizmu PLA1/PLA2 genu kodującego glikoproteinę IIIa w rozwoju przewlekłej niewydolności nerek.*

Promotor:

prof. dr hab. Władysław Grzeszczak

Recenzenci:

prof. dr hab. Jolanta Małyszko (AM Białystok)

dr hab. Teresa Nieszporek

Magdalena JĘDRUSIK-PAWŁOWSKA: *Ocena poprawności operacyjnego leczenia złamań żuchwy na podstawie komputerowej analizy radiogramów pantomograficznych.* (rozprawa wyróżniona)

Promotor:

dr hab. Jan Drugacz, prof. nadzw. ŚAM

Recenzenci:

dr hab. inż. Zygmunt Wróbel, prof. nadzw. (Uniw. Śląski Katowice)

prof. dr hab. Tadeusz Cieślik

Andrzej KRAWCZYK: *Randomizowana, prospektywna ocena porównawcza wpływu metforminy na wyrównanie metaboliczne u otyłych chorych na cukrzycę typu 2 leczonych insuliną.*

Promotor:

prof. dr hab. Krzysztof Strojek

Recenzenci:

dr hab. Jerzy Loba (Uniw. Medyczny Łódź)

prof. dr hab. Władysław Grzeszczak

Janusz MOGILSKI: *Wpływ chemioterapii na wybrane parametry funkcji serca i zaburzenia rytmu u chorych z rakiem płuc.*

Promotor:

prof. dr hab. Lech Polonński

Recenzenci:

prof. dr hab. Wiesława Tracz (CM UJ Kraków)

prof. dr hab. Jan Wodniecki

Barbara PIETRASIŃSKA: *Stężenie insulinopodobnego czynnika wzrostu – I u chorych z hypercholesterolemią zagrożonych chorobą niedokrwinną serca leczonych simwastatyną.*

Promotor:

dr hab. Barbara Zubelewicz-Szkodzińska

Recenzenci:

prof. dr hab. Jan Komorowski (Uniw. Medyczny Łódź)

dr hab. Janusz Gumprecht

Beata SMEKTAŁA: *Wpływ nisko-energetycznego promieniowania laserowego na wybrane gatunki grzybów chorobotwórczych dla człowieka.* (rozprawa wyróżniona)

Promotor:

prof. dr hab. Aleksander Sieroń

Recenzenci:

prof. dr hab. Andrzej Denys (Uniw. Medyczny Łódź)

dr hab. Wojciech Król, prof. nadzw. ŚAM

Maciej WIEWIÓRA: *Właściwości reologiczne krwi u skrajnie otyłych.*

Promotor:

prof. dr hab. Bolesław Turczyński

Recenzenci:

prof. dr hab. Helena Gawda (AM Lublin)

dr hab. Krystyna Żwirski-Korczala,

prof. nadzw. ŚAM

5 czerwca 2003

Kolokwium habilitacyjne

dr n. med. Ewa PODWIŃSKA: *Analiza śmiertelności okołoperacyjnej chorych na wole niezłośliwe. Wybrane problemy kliniczne w ocenie anestezyjologicznej.*

Recenzenci:

prof. dr hab. Maria Szymańska-Kowalska (Woj. Inst. Med. Warszawa)

prof. dr hab. Kazimierz Rybiński (Uniw. Medyczny Łódź)

prof. dr hab. Barbara Jarzab (Inst. Onkologii Gliwice)

Doktoraty

Janina JAŻWIŃSKA-KULIŚ: *Aktywność dysmutazy nadkwasu i peroksydazy glutationowej oraz stężenie dwualdehydu malonowego i 7-ketocholesterolu w krwi chorych na nowotwory głowy i szyi leczonych promieniowaniem jonizującym.*

Promotor:

dr hab. Andrzej Wiczowski, prof. nadzw. ŚAM

Recenzenci:

doc. dr hab. Wiesława Bartnik (Inst. Onkologii Gliwice)

dr hab. Maria Wardas, prof. nadzw. ŚAM

Ewa KOMIN: *Stężenie czynnika martwicy nowotworów (TNF) α w chorobie wrzodowej wywołanej *Helicobacter pylori*.*

Promotor:

dr hab. Barbara Zubelewicz-Szkodzińska

Recenzenci:

prof. dr hab. Henryk Stępień (Uniw. Medyczny Łódź)

dr hab. Małgorzata Muc-Wierzoń, prof. nadzw. ŚAM

Marek KONDYS: *Porównanie skuteczności przebiegu oraz wyników leczenia chorych ze świeżym zawałem mięśnia sercowego, poddanych zabiegowi angioplastyki wieńcowej z pierwszym i kolejnym zawałem serca w obserwacji wewnątrzzpitalnej i odległej.*

Promotor:

prof. dr hab. Lech Poloński

Recenzenci:

prof. dr hab. Jacek S. Dubiel (CM UJ Kraków)

prof. dr hab. Jan Wodniecki

Wojciech ROKICKI: *Związek polimorfizmu A/G genu prolyl endopeptydazy z retinopatią u chorych na cukrzycę typu 2.* (rozprawa wyróżniona)

Promotor:

prof. dr hab. Wanda Romaniuk

Recenzenci:

prof. dr hab. Jerzy Nawrocki (Uniw. Medyczny Łódź)

prof. dr hab. Władysław Grzeszczak

Anna SOBCZYŃSKA: *Zmiany w jamie ustnej u chorych w przebiegu przeszczepienia szpiku kostnego.*

Promotor:

dr hab. Jan Drugacz, prof. nadzw. ŚAM

Recenzenci:

prof. dr hab. Tadeusz Robak (Uniw. Medyczny Łódź)

prof. dr hab. Tadeusz Cieślik

Mariola WRĘBIAK-TRZNADEL: *Obecność przeciwciał przeciwko *Chlamydia pneumoniae* w surowicy krwi chorych ze stabilną i niestabilną postacią choroby wieńcowej.*

Promotor:

dr hab. Wojciech Król, prof. nadzw. ŚAM

Recenzenci:

doc. dr hab. Marek Dąbrowski (CSK Warszawa)

dr hab. Andrzej Wiczowski, prof. nadzw. ŚAM

WYDZIAŁ LEKARSKI W KATOWICACH

20 marca 2003

Kolokwium habilitacyjne

dr n. med. Ewa KLUCZEWSKA: *Neuroradiologiczne rozpoznawanie i określanie cech złośliwości guzów wewnątrzczaszkowych.*

Recenzenci:

prof. dr hab. Grażyna Wilk (PAM Szczecin)

prof. dr hab. Janusz Złomaniec (AM Lublin)

prof. dr hab. Piotr Bażowski

Doktoraty

Agnieszka BUDZYŃSKA: *Prospektywna analiza czynników ryzyka powikłań po endoskopowej cholangiopankreatografii wstecznej i sfinkterotomii endoskopowej.* (rozprawa wyróżniona)

Promotor:

prof. dr hab. Andrzej Nowak

Recenzenci:

prof. dr hab. Wiktor Łaszewicz (AM Białystok)

prof. dr hab. Zbigniew Gonciarz

Magdalena LARYSZ-BRYSZ: *Wzbudzenie regeneracji w ośrodkowym układzie nerwowym szczurów wybranymi frakcjami postmikrosomalnymi nerwów obwodowych.* (rozprawa wyróżniona)

Promotor:

dr hab. Joanna Lewin-Kowalik, prof. nadzw. ŚAM

Recenzenci:

prof. dr hab. Weronika Trojnar (Uniw. Gdański)

prof. dr hab. Piotr Bażowski

Hieronim SIWCZYŃSKI: *Wpływ leczenia wytępiającego *Helicobacter pylori* na przyspieszenie gojenia się wrzodów żołądka i dwunastnicy.*

Promotor:

dr hab. Janina Rybicka, prof. nadzw. ŚAM

Recenzenci:

prof. dr hab. Zbigniew Kalina

dr hab. Urszula Wereszczyńska-Siemiatkowska (AM Białystok)

17 kwietnia 2003

Doktoraty

Katarzyna GRUSZCZYŃSKA: *Angiografia tomografii komputerowej tętnic wewnątrzczaszkowych u chorych ze zmianami miażdżycowymi tętnic szyjnych leczonych z powodu upośledzenia krążenia mózgowego.*

Promotor:

prof. dr hab. Jerzy Walecki (PAN Warszawa)

Recenzenci:

doc. dr hab. Romana Bogusławska (Inst. Psychiatrii i Neurologii Warszawa)

dr hab. Stanisław Skrzewski

ciąg dalszy na str. 8

Artur JAWOR: *Próba wykorzystania kierunkowej elektrody przelykowej do zabezpieczenia chorych poddanych zabiegom chirurgicznym w znieczuleniu ogólnym.*

Promotor:

prof. dr hab. Fryderyk Prochaczek

Recenzenci:

prof. dr hab. Wiesława Piwowarska (CM UJ Kraków)

dr hab. Piotr Knapik

Magdalena OLSZANECKA-GLINIANOWICZ: *Stężenie tlenu azotu i czynnika martwicy nowotworów w surowicy krwi otyłych kobiet. (rozprawa wyróżniona)*

Promotor:

prof. dr hab. Barbara Zahorska-Markiewicz

Recenzenci:

dr hab. Jan Kowalski

prof. dr hab. Aldona Dembińska-Kieć (CM UJ Kraków)

Anna WIADERKIEWICZ: *Wpływ leków psychotropowych na układ mono-oxygenaz zależnych od cytochromu P450 w wątrobie szczura. (rozprawa wyróżniona)*

Promotor:

prof. dr hab. Marcin Kamiński

Recenzenci:

prof. dr hab. Zbigniew S. Herman

prof. dr hab. Mirosław Szutowski (AM Warszawa)

Aleksander ŻURAKOWSKI: *Oceńna roli żołądka w kontroli lanknienia otyłych osób.*

Promotor:

prof. dr hab. Barbara Zahorska-Markiewicz

Recenzenci:

dr hab. Janina Rybicka, prof. nadzw. ŚAM

prof. dr hab. Tomasz Mach (CM UJ Kraków)

22 maja 2003

Doktoraty

Barbara BRODZIAK: *Analiza równowagi kationowej w poszczególnych częściach głowy kości udowej ze zmianami zwyrodnieniowo-zniekształcającymi.*

Promotor:

prof. dr hab. Jerzy Kwapiński

Recenzenci:

dr hab. Halina Milnerowicz (AM Wrocław)

dr hab. Damian Kusz

Z RAD WYDZIAŁÓW

Janusz JASTRZĘBSKI: *Diagnostyka guzów sutka z uwzględnieniem stereotaksji w przypadkach zmian niewyczuwalnych palpacyjnie.*

Promotor:

prof. dr hab. Lech Cierpka

Recenzenci:

prof. dr hab. Jan Kulig (CM UJ Kraków)

dr hab. Stanisław Skrzewski

Witold ORSZULAK: *Wpływ chirurgicznej rewaskularyzacji serca na zmienność rytmu zatokowego określaną z długoczasowego zapisu EKG metodą Holtera.*

Promotor:

prof. dr hab. Maria Trusz-Gluza

Recenzenci:

prof. dr hab. Andrzej Bochenek

prof. dr hab. Ryszard Piotrowicz (Inst. Kardiologii Warszawa)

Urszula SŁOMIAN: *Stężenie endoteliny (ET-1) w osoczu u chorych z nadczynnością tarczycy lub wolem guzkowym obojętnym.*

Promotor:

prof. dr hab. Teresa Gasińska

Recenzenci:

prof. dr hab. Krystyna Olczyk

prof. dr hab. Barbara Jarząb (Inst. Onkologii Gliwice)

dr hab. Katarzyna Łacka (AM Poznań)

Dorota STRZAŁKOWSKA: *Analiza zmienności rytmu zatokowego (HRV) u sportowców wyczynowych.*

Promotor:

prof. dr hab. Tadeusz Mandecki

Recenzenci:

prof. dr hab. Krystyna Nazar (PAN Warszawa)

prof. dr hab. Maria Trusz-Gluza

WYDZIAŁ FARMACEUTYCZNY W SOSNOWCU

20 marca 2003

Doktorat

Rafał BOBIŃSKI: *Proteoglikany rozciągnięcia dloniowego objętego przykurczem Dupuytren'a.*

Promotor:

prof. dr hab. Krystyna Olczyk

Recenzenci:

prof. dr hab. Edward Bańkowski (AM Białystok)

dr hab. Maria Wardas, prof. nadzw. ŚAM

8 maja 2003

Doktorat

Ismail Mohammed ABDULKAR: *Etiological factors of upper respiratory tract infections and their susceptibility to antibiotics in State of Qatar.*

Promotor:

dr hab. Jerzy Pacha, prof. nadzw. ŚAM

Recenzenci:

prof. dr hab. Janina Ruczkowska-Struzik (AM Wrocław)

prof. dr hab. Tadeusz Wilczok

12 czerwca 2003

Doktoraty

Ewa ADAMEK: *Oceńna in vitro zmian aktywności enzymów antyoksydacyjnych w hepatocytach szczurów w obecności jonów fluorkowych i kwasu askorbinowego. (rozprawa wyróżniona)*

Promotor:

prof. dr hab. Władysław Wardas

Recenzenci:

dr hab. Ewa Buszman, prof. nadzw. ŚAM

prof. dr hab. Jerzy Pałka (AM Białystok)

Samed MELHEM: *Wpływ naftyloalaninowych analogów argininowazopresyny na kurczliwość macicy szczura in vitro.*

Promotor:

prof. dr hab. Henryk Trzeciak

Recenzenci:

prof. dr hab. Danuta Malec (AM Lublin)

prof. dr hab. Waldemar Janiec

Elżbieta PASTUCHA: *Lokalizacja i ekspresja receptorów kinin we wrzodziejącym zapaleniu jelita grubego.*

Promotor:

dr hab. Antoni Stadnicki

Recenzenci:

prof. dr hab. Tadeusz Wilczok

prof. dr hab. Andrzej Dąbrowski (AM Białystok)

Maria PYKA-ZMARLICKA: *Stężenie chromu we krwi 10-letnich dzieci zamieszkujących tereny w zasięgu oddziaływania zakładu przetwórstwa rud metali kolorowych.*

Promotor:

prof. dr hab. Jerzy Kwapiński

Recenzenci:

prof. dr hab. Jerzy Rzepka (AWF Katowice)

dr hab. Janusz Bursa

SPRAWY KADROWE

**Stanowisko profesora
nadzwyczajnego na stałe**

Prof. dr hab. n. med. Krzysztof
STROJEK (od 1 V 2003)

**Stanowisko profesora
nadzwyczajnego na czas określony**

Dr hab. n. med. Robert HESE
(od 1 V 2003 do 30 IV 2008)

Dr hab. n. med. Stefan BARON
(od 1 IV 2003 do 31 III 2008)

**Stopień naukowy
doktora habilitowanego**

Dr n. farm. Barbara DOLIŃSKA
(od 24 II 2003)

Dr n. przyr. Ewa BIRKNER
(od 24 III 2003)

Dr n. med. Maciej MISIOŁEK
(od 24 III 2003)

Dr n. med. Małgorzata BAUMERT
(od 28 IV 2003)

Dr n. med. Ryszard BACHOWSKI
(od 28 IV 2003)

**Zmiany na stanowiskach
kierowniczych**

Prof. dr hab. n. med. Piotr BAŻOWSKI
(od 1 IV 2003 do 31 III 2008) – kierow-
nik Katedry i Kliniki Neurochirurgii

Dr hab. n. hum. Bożena URBANEK (od
1 IV 2003 do 31 III 2008) – kierownik
Katedry i Zakładu Historii Medycyny
i Farmacji

Dr hab. n. med. Violetta SKRZYPULEC
(od 1 IV 2003 do 31 III 2008) – kierow-
nik Katedry Zdrowia Kobiety

Prof. dr hab. n. med. Jan ZEJDA (od 1 V
2003 do 30 IV 2008) – kierownik Kate-
dry Zdrowia Publicznego

Dr hab. n. med. Andrzej GABRIEL (od
1 V 2003 do 30 IV 2008) – kierownik
Katedry i Zakładu Patomorfologii

NOWOŚCI WYDAWNICZE ŚAM

1. Annales Academiae Medicae Sile-
siensis, suppl. 57: Rozpr. habil. Da-
rnisz Szurlej: Porównanie wybranych
parametrów klinicznych i laboratoryj-
nych u chorych poddanych opera-
cjom pomostowania naczyń wieńco-
wych serca bez i z zastosowaniem
krążenia pozaustrojowego, Katowice:
ŚAM 2003.
2. Annales Academiae Medicae Sile-
siensis, suppl. 58: Rozpr. habil. An-
drzej Plewka: Wiek a biotransforma-
cja ksenobiotyków w wątrobie szczu-
ra, Katowice: ŚAM 2003.
3. Etyka w naukach medycznych.
XX-lecie działalności komisji bio-
etycznych Śląskiej Akademii Me-
dycznej 1982–2002. Katowice: BG

ŚAM 2003. Prace Centrum Doku-
mentacji Dziejów Medycyny i Far-
macji Górnego Śląska, nr 8.

4. Eukrasia, vol. 1, red. L. Niebrój, M.
Kosińska: Rodzina: opieka nad cho-
rym, Katowice: ŚAM 2003.

5. Eukrasia, vol. 2, red. L. Niebrój, M.
Kosińska: Rodzina: dziecko i jego
potrzeby zdrowotne, Katowice: ŚAM
2003.

6. Eukrasia, vol. 3, red. L. Niebrój, M.
Kosińska: Rodzina: edukacja zdro-
wotna i rehabilitacja, Katowice:
ŚAM 2003.

7. Skrypt do ćwiczeń z chemii medycz-
nej. Red. D. Bodzek, Katowice: ŚAM
2003.

**Nagrody jubileuszowe
(marzec-maj 2003)****45 lat**

Dr hab. Zofia KAZIBUTOWSKA-
-ZARAŃSKA, prof. nadzw. ŚAM
Jan MAŁYSKA

Prof. dr hab. n. techn. Władysław
WARDAS
Róża WYCISK

35 lat

Dr hab. Jerzy ARENDT, prof. nadzw.
ŚAM

Urszula CHMIELEWSKA
Helena GAŚKA
Irena MAMCZARSKA
Dr n. med. Krystyna MOSSOR
Anna PUCICKA

Józef SIUTA
Danuta STĘPIEŃ
Urszula STRZODKA
Dr n. med. Maria ŚCIESZKA

30 lat

Maria DĄBROWSKA
Dr n. med. Stanisław HORAK
Dr n. med. Małgorzata KRAWCZYK-
-KULIŚ
Maria KRZEMIŃSKA

Jolanta MROZEK
Mgr Elżbieta PESZAT
Władysława RUSEK
Antoni SIKORA
Bernard WRÓBEL

25 lat

Małgorzata ADAMOWSKA
Ewelina DEMBSKA
Krystyna DRAUS
Wiesława DUDEK
Danuta HOJEŃSKA
Gabriela KLINOWSKA
Stanisława KŁOS
Bronisława MORYS
Dr n. przyr. Tadeusz SADOWSKI
Krystyna SMAGÓRA
Danuta STANISZEWSKA
Dr n. farm. Leszek ŚLIWIŃSKI
Barbara WILISOWSKA
Agnieszka WIŚNIEWSKA
Mgr Anna WYSOCKA

20 LAT

Urszula KLASIK
Teresa KWIATKOWSKA
Renata KWIECIŃSKA
Ilona STĘPNIAK
Barbara SZALONEK
Ewa WCISŁO

PREZENTACJE KLINIK I ZAKŁADÓW

KATEDRA I ODDZIAŁ KLINICZNY PSYCHIATRII

Akademicka klinika psychiatryczna w Tarnowskich Górach została utworzona 1 października 1977 na bazie tarnogórskiego Szpitala Miejskiego nr 3 (obecnie – Wielospecjalistyczny Szpital Rejonowy im. dra Bronisława Hagera), jako II Klinika Psychiatrii Śląskiej Akademii Medycznej (od października 1998, w związku z restrukturyzacją Akademii, przemianowana na Katedrę i Oddział

Resztę kadry dydaktycznej stanowili pozyskani do pracy w Akademii młodzi psychiatrzy oraz grupa absolwentów.

W mijającym ćwierćwieczu kliniką kolejno kierowali: w latach 1977–1982 doc. dr hab. **Krzysztof Chłopicki**, w latach 1983–1990 przybyły z Gdańska doc. dr hab. n. med. **Ludomir Zgirski**, w latach 1990–1998 dr n. med. **Wiesław Leksowski** (p.o. kierownik), wszyscy

zgodnie z kontraktem – ponad 600 chorych. Prowadzi też działalność konsultacyjną dla oddziałów szpitala macierzystego, Górnośląskiego Centrum Rehabilitacji „Repty” i klinik wydziału zabrzańskiego, a także poradnię zdrowia psychicznego dla dorosłych oraz dla dzieci i młodzieży.

Kadra kliniczna Katedry (9 lekarzy zatrudnionych w ŚAM, 3 lekarzy na etatach szpitala oraz 2 lekarzy rezydentów) to przede wszystkim specjaliści w zakresie psychiatrii, a także psychiatrii dziecięcej, seksuologii i ginekologii, psychologii i psychologii klinicznej. Ponadto Klinika zatrudnia terapeutę zajęciowego oraz magistra zarządzania. Czterech pracowników uzyskało stopień doktora nauk medycznych, dwaj stopień doktora nauk humanistycznych (socjologia zdrowia i filozofia). Dwie osoby pracują nad rozprawami habilitacyjnymi.

Na dorobek naukowy Katedry Psychiatrii w Tarnowskich Górach składa się blisko 200 publikacji pełnotekstowych i abstraktów prac zjazdowych, zamieszczonych w czasopiśmie naukowych, również z tzw. Li-

sty Filadelfijskiej. Głównymi obszarami badawczymi Kliniki są:

- terapia lekoopornych psychoz afektywnych, stanowiąca kontynuację wieloletnich dotychczasowych badań prowadzonych przez obecnego kierownika Kliniki;
- psychiatria konsultacyjna, ze szczególnym uwzględnieniem kardiologii i kardiologii, szczególnie godne uwagi są pionierskie badania nad zaburzeniami psychicznymi u chorych po przeszczepach serca (dr n. med. **Robert Pudło**);

Zespół Katedry i Oddziału Klinicznego Psychiatrii w Tarnowskich Górach.

Stoją od lewej: lek. Magdalena Jaszke, Grażyna Kuchno (sekretarka kliniki), mgr Aleksandra Leksowska, lek. Krzysztof Stańkowski, lek. Zbigniew Gierlotka, lek. Jerzy Czech, mgr Ewa Zydek (pielęgniarka oddziałowa). Siedzą od lewej: mgr Dominika Wita, dr n. hum., lek. Jarosław Sobiś (adiunkt), dr n. med. Jerzy Matysiakiewicz (adiunkt), dr hab. n. med. Robert T. Hese, prof. ŚAM (kierownik kliniki), dr n. med. Robert Pudło (adiunkt), dr n. hum., lek. Piotr Gorczyca (adiunkt), lek. med. Magdalena Piegza.

Kliniczny Psychiatrii). Zadaniem jej było prowadzenie dydaktyki w zakresie psychiatrii dla Wydziału Lekarskiego w Zabrze oraz Oddziału Pielęgniarstwa Wydziału Lekarskiego w Katowicach.

Pierwsi pracownicy Kliniki wywodzili się z kadry Kliniki Psychiatrii w Lublińcu. Byli to doc. dr hab. n. med. **Krzysztof Chłopicki** (kierownik), dr n. med. **Maria Maksimowska** (formalnie adiunkt Zakładu Pielęgniarstwa Klinicznego detaszerowana do Kliniki) oraz lek. **Wiesław Leksowski** (po obronie doktoratu adiunkt i zastępca kierownika).

przedwcześnie zmarli. Po śmierci dra **Leksowskiego** odpowiedzialnym za klinikę był dr n. med. **Jerzy Matysiakiewicz**. Od roku 2000 funkcję kierownika pełni dr hab. n. med. **Robert T. Hese**, prof. ŚAM.

Bazę lokalową obecnej Katedry i Oddziału Klinicznego Psychiatrii w Tarnowskich Górach stanowi wolnostojący pawilon o powierzchni ponad 1000 m². Jednostka, organizacyjnie podzielona na dwa odcinki, pełni rolę przyjąciowego, pełnoprofilowego oddziału psychiatrycznego, hospitalizującego rocznie –

PREZENTACJE KLINIK I ZAKŁADÓW

- właściwości immunomodulacyjne selektywnych inhibitorów monoamino-oksydazy oraz zaburzenia układu odpornościowego u chorych z uzależnieniem alkoholowym – tematy realizowane w ścisłej współpracy z Katedrą i Zakładem Mikrobiologii i Immunologii w Zabrzu Rokitnicy (dr n. hum., lek. **Piotr Gorczyca**);
- badania kliniczne nowych leków psychotropowych (dr n. med. **Jerzy Matysiakiewicz**);
- analiza efektywności terapeutycznej wybranych leków przeciwdepresyjnych nowej generacji i elektrowstrząsów u chorych z lekooporną depresją (dr hab. n. med. **Robert T. Hese**, prof. ŚAM oraz dr n. hum., lek. **Jarosław Sobiś**);
- ocena skuteczności magnetostymulacji jako leczenia wspomagającego epizodów depresyjnych w przebiegu zaburzeń depresyjnych nawracających (dr hab. n. med. **Robert T. Hese**, prof. ŚAM);
- badania nad przebiegiem i symptomatologią zaburzeń depresyjnych i lękowych występujących u chorych z ostrym zawałem serca oraz niestabilną chorobą wieńcową leczoną me-

- todami reperfuzyjnymi (dr n. med. **Jerzy Matysiakiewicz**);
- badania nad jakością życia u chorych poddanych ortotopowej transplantacji serca (dr n. med. **Robert Pudło**);
- badania nad zaburzeniami psychicznymi u chorych po nagłym zatrzymaniu krążenia (lek. **Magdalena Jaszke**);
- badania nad wpływem rehabilitacji na poziom lęku i depresji u pacjentów po ostrych incydentach sercowych, leczonych zachowawczo bądź metodami reperfuzyjnymi – we współpracy z III Oddziałem Rehabilitacji Kardiologicznej Górnośląskiego Centrum Rehabilitacji „Repty” (lek. **Izabela Matysiakiewicz** – ordynator oddziału, oraz dr n. med. **Jerzy Matysiakiewicz**);
- badania nad poczuciem koherencji w różnych chorobach somatycznych (dr n. hum., lek. **Piotr Gorczyca**, lek. **Karina Bzdura-Brzoza**);
- badania nad rolą cytokin w zaburzeniach stresowych pourazowych (lek. **Zbigniew Gierlotka**).

Katedra prowadzi zajęcia dydaktyczne z zakresu propedeutyki psychiatrii i psychiatrii dla studentów medycyny i stomatologii Wydziału Lekarskiego

w Zabrzu oraz ratownictwa medycznego Wydziału Zdrowia Publicznego w Bytomiu. Ponadto – w ramach Studium Kształcenia Podyplomowego – organizowane są kursy doskonalące dla medycznej kadry psychiatrycznej.

Poza naukową działalnością kliniczną i dydaktyczną oraz usługową, kadra tarnogórskiej kliniki jest aktywnie zaangażowana w pracę towarzystw naukowych. Od wielu lat mieści się tu Zarząd Oddziału Śląskiego Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego (PTP), w którym funkcję prezesa pełni dr hab. n. med. **Robert T. Hese**, prof. ŚAM, sekretarza – dr n. med. **Robert Pudło**, a skarbnika – dr n. hum., lek. **Piotr Gorczyca**. Ponadto dr n. med. **Jerzy Matysiakiewicz** jest członkiem Głównej Komisji Rewizyjnej PTP oraz Komisji Rewizyjnej Oddziału Śląskiego PTP. W Klinice znajduje się również siedziba Komisji Psychiatrii Ekologicznej PTP, jej przewodniczącym jest dr n. med. **Jerzy Matysiakiewicz**, a sekretarzem dr n. med. **Robert Pudło**.

*dr hab. n. med. Robert T. Hese, prof. ŚAM
dr n. med. Jerzy Matysiakiewicz*

MIĘDZYNARODOWE SYMPOZJUM
GASTROENTEROLOGII

Blisko 200 gastroenterologów z różnych krajów spotkało się w dniach 9–10 maja w Andora La Vella na 5. Międzynarodowym Sympozjum Gastroenterologii nt. postępów w leczeniu chorób wątroby i dróg żółciowych.

Sympozja poświęcone tej tematyce organizowane są cyklicznie, co dwa lata, przez przedstawicieli towarzystw gastroenterologicznych Katalonii, Czech, Polski i Słowacji. Tym razem imprezę przygotowały wspólnie Klinika Gastroenterologii (Szpital Vel d'Hebron) Uniwersytetu Autonomicznego w Barcelonie, Klinika Hepatogastroenterolo-

gii Instytutu Medycyny Klinicznej i Doświadczalnej w Pradze oraz Katedra i Klinika Gastroenterologii Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach, której kierownik, prof. dr hab. **Andrzej Nowak**, był jednym z przewodniczących sympozjum, a także prowadził sesję poświęconą łagodnym chorobom dróg żółciowych oraz wygłosił wykład *state-of-the-art* na temat pozażółciowych powikłań kamicy przewodu żółciowego wspólnego.

Znaczący udział w sympozjum mieli również pracownicy Katedry i Kliniki Gastroenterologii ŚAM, przedstawiając

wykłady: dr **Agnieszka Budzyńska** nt. ryzyka powikłań poendoskopowej cholangiografii wstecznej, dr **Ewa Nowakowska-Dulawa** nt. postępów w endoskopowym obrazowaniu dróg żółciowych, dr **Tomasz Marek** nt. paliatywnego leczenia nowotworów złośliwych wątroby. Dr **Marek** przewodniczył też sesji prezentującej ciekawe przypadki gastroenterologiczne.

Oprac. red.
na podstawie materiałów dostarczonych
przez Katedrę Gastroenterologii ŚAM

VII MIĘDZYNARODOWE SYMPOZJUM NAUKOWO-SZKOLENIOWE

KATOWICE 14 - 16 MAJA 2003

*Postępy w hematologii
dziecięcej*

Utajone zakażenia w perinatologii

Patronat nad Sympozjum tradycyjnie objęli ambasador Konfederacji Szwajcarskiej w Polsce i wojewoda śląski. Tegoroczne Sympozjum poświęcone było przede wszystkim problemom hematologicznym małego dziecka i utajonym zakażeniom w perinatologii. Wykład inauguracyjny wygłosił prof. dr hab. **Jerzy Hołowiecki** (ŚAM, konsultant wojewódzki i regionalny w dziedzinie hematologii i transplantologii klinicznej), po czym nastąpiły referaty prof. **Ching-Hon Pui** (Szpital św. Judy w Memphis) i prof. **Jerzego R. Kowalczyka** (AM w Lublinie, konsultant krajowy w dziedzinie onkologii i hematologii dziecięcej). Po południu odbyła się pierwsza sesja na temat zaburzeń krzepnięcia i fibrynolizy u dzieci, na której głos zabrali dr **Piotr Korb** (Szpital Wojewódzki w Bydgoszczy), prof. **Danuta Sońta-Jakimeczyk** (ŚAM) oraz dr **Anna Janik-Moszant** (ŚAM).

KOLEJNE SYMPOZJUM PROGRAMU „MATKA I DZIECKO”

Następnego dnia odbyły się dwie sesje na temat „Etiopatogeneza i postępowanie diagnostyczno-lecznicze w najczęstszych zaburzeniach hematologicznych u dzieci”, w trakcie których referaty wygłosili: dr hab. **Janusz Bursa** (ŚAM), prof. **Maria Kornacka** (AM w Warszawie), dr hab. **Anna Dobrzańska** (Instytut CZD w Warszawie, krajowy konsultant w dziedzinie pediatrii), prof. **Michał Matysiak** (AM w Warszawie), prof. **Urszula Godula-Stuglik** (ŚAM) oraz dr **Bożena Drybańska** (Regionalne Centrum Krwiodawstwa w Katowicach). W trakcie sesji przedstawiono także stan opieki medycznej nad małym dzieckiem w województwie śląskim w okresie funkcjonowania Programu, na tle dokonujących się przemian społeczno-ustrojowych (dr **Halina Baczyńska-Szymocha** – dyrektor Wojewódzkiego Zespołu Matki, Dziecka i Młodzieży w Katowicach oraz dr **Krzysztof Wra**

z Akademii Ekonomicznej w Katowicach). Tego dnia omówiono też sesję plakatową, na którą materiały przygotowały zespoły lekarzy z Białorusi, Ukrainy i Kazachstanu.

Trzeci dzień Sympozjum poświęcony był tematowi: „Utajone zakażenia – zagrożenie zdrowia kobiet i noworodków”. Referaty wygłosili goście z Biskiek w Kirgistanie, którzy zaproponowali włączenie tego tematu do programu naukowego Sympozjum: prof. **Kerimova Natalya Ravilevna**, dr **Bonetsky Alexander Anatolyivich** i dr **Kudaiberdieva Anara Zulpukarovna**, oraz ze strony polskiej prof. **Jan Peterek** (Instytut Matki i Dziecka w Warszawie), dr hab. **Krzysztof Tomasz Niemiec** (Instytut Matki i Dziecka w Warszawie) i prof. **Jerzy Szczapa** (AM w Poznaniu). Po południu podsumowano tegoroczne spotkanie.

Do uczestnictwa w Sympozjum, obok lekarzy i pielęgniarek z województwa śląskiego, zaproszono przedstawicieli tych zawodów z 15 krajów. Pobyt zagranicznych uczestników zaplanowano na sześć dni, aby umożliwić im poznanie szpitali województwa śląskiego oraz odbycie spotkań z przedstawicielami miejscowego środowiska medycznego.

O Programie „Matka i Dziecko”

Program „Matka i Dziecko” zapoczątkowany został w lutym 1992 roku, na mocy umowy między rządami Konfederacji Szwajcarskiej i Rzeczypospolitej Polskiej. Jego celem była pomoc Szwajcarii dla poprawy w województwie katowickim opieki medycznej nad matką i dzieckiem. Powołano Komisję Project Management Unit (PMU), którą tworzyło po czterech przedstawicieli strony polskiej i szwajcarskiej, nadzorującą realizację Programu „Matka i Dziecko”. Największy wkład pracy w powstanie struktury Programu wnieśli ze strony szwajcarskiej **Paul Leuenberger**, **Erhard Trommsdorff**, **Christine Rutschmann**, **Dieter Geissler**, a ze strony polskiej doktorzy **Andrzej Sośnierz** i **Jacek Kozakiewicz** oraz nieżyjący już doktorzy **Władysław Kalański** i **Wojciech Grzywna**.

Współpraca polegała przede wszystkim na doposażeniu śląskich placówek służby zdrowia w sprzęt i aparaturę medyczną. Z funduszy Programu zakupiono m.in. cztery karetki „N” z kompletnym wyposażeniem, 295 różnego rodzaju inkubatorów, 35 aparatów ultrasonograficznych, 55 kardiomonitorów, 278 pomp infuzyjnych, 7 przewoźnych aparatów rentgenowskich, 34 respiratory (w tym 3 respiratory oscylacyjne i 1 respirator Galileo), 184 inhalatory, 137 lamp do fototerapii. Inne formy współpracy w ramach Programu „Matka i Dziecko” skupiły się na szkoleniu kadry medycznej, wdrażaniu systemu pomocy stypendialnej (stypendia magisterskie dla pielęgniarek, stypendia doktoranckie dla lekarzy i stypendia na wyjazdy szkoleniowo-specjalistyczne krajowe lub zagraniczne), finan-

sowaniu programów specjalistycznych: programu wczesnego wykrywania głębokich wad słuchu oraz programu edukacyjnego dla kobiet z grup społecznie zagrożonych. Uruchomiono także „Medio-tekę”, umożliwiającą bieżący dostęp do najnowszych osiągnięć ośrodków krajowych i zagranicznych. Od 1996 roku organizowane są międzynarodowe sympo-

le marszałka województwa śląskiego i wojewody śląskiego, dyrektor Zakładów Naprawczych Sprzętu Medycznego w Bytomiu. O dalsze uczestnictwo w pracach komisji poproszeni zostali także mgr **Ryszard Ceglowski**, przewodniczący, i **Paul Leuenberger**, współprzewodniczący Komisji PMU w latach 1993–2002. Poprzez kontynuowanie or-

dżają do Katowic goście również z Azji Środkowej i Zakaukazia.

Aby docenić wkład osób i instytucji, które pracowały nad powstaniem i działalnością Programu „Matka i Dziecko”, w 1998 roku ustanowiono nagrodę: Statuetkę Programu. Otrzymali ją m.in. Śląska Akademia Medyczna, a także prof. **Bożena Hager-Malecka** oraz pośmiertnie doktorzy **Władysław Kala-ciński** i **Wojciech Grzywna**. Z okazji dziesięciolecia Programu, w 2001 roku, wprowadzono dodatkowe wyróżnienie w postaci medalu, na którym widnieje napis „Polsko-Szwajcarska pomoc śląskim dzieciom”. Odznaczeni nim zostali m.in. prof. **Krystyna Karczewska** (ekspert medyczny Programu), dr hab. **Anna Obuchowicz** (zastępca eksperta medycznego Programu), dr **Andrzej Sośnierz** i dr **Jacek Kozakiewicz**.

W bieżącym roku statuetki otrzymali: **Jolanta Kwaśniewska** (przewodnicząca Fundacji „Porozumienie bez barier”) oraz współtwórcy Programu „Matka i Dziecko” – dr n. ekon. **Jacek Saryusz-Wolski** i dr **Rudolf Ramsauer**, a medalami Programu zostali odznaczeni ordynatorzy oddziałów dziecięcych: dr **Jolanna Dwornik-Latusek** (Wielospecjalistyczny Szpital Rejonowy im. B. Hagera w Tarnowskich Górach), dr **Grażyna Konieczna** (Szpital w Rybniku), dr **Alicja Włodarz** (Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Tychach) oraz pośmiertnie – dr **Witold Helis** (Szpital Dziecięcy w Jastrzębiu Zdroju). Ponadto medal Programu otrzymali również: dr **Halina Eberhardt** (ordynator Oddziału Intensywnej Terapii Dziecięcej Szpitala w Będzinie), dr **Olimpia Lempart** (ordynator Oddziału Noworodkowego Szpitala Specjalistycznego nr 2 w Bytomiu), **Halina Poganiok** (pielęgniarka pomagająca przy organizacji Programu, w l. 1991–1996 przełożona pielęgniarek Śląskiego Centrum Pediatrii w Zabrze) oraz mgr **Marek Rudnicki** (w l. 1997–2002 specjalista prowadzący sprawę Programu w Fundacji „Fundusz Współpracy”).

Na podstawie materiałów dostarczonych przez organizatorów VII Sympozjum opracowała J.M.

W trakcie otwarcia Sympozjum.

Od prawej: **André von Graffenried**, ambasador Konfederacji Szwajcarii w Polsce, JM Rektor **Tadeusz Wilczok**, prof. **Krystyna Karczewska**, dr **Jacek Kozakiewicz**. Fot. **Paweł Bojko**

zja naukowo-szkoleniowe, podczas których lekarze i pielęgniarki już z dwudziestu jeden krajów, z trzech kontynentów, wymieniali swe doświadczenia. Na cele Programu „Matka i Dziecko” przeznaczono około 22,5 mln franków szwajcarskich, z czego ok. 15 mln przekazała strona szwajcarska, a resztę, w ratach, strona polska.

Chociaż w ubiegłym roku między Polską a Szwajcarią wygasła, postanowiono nie zaprzestawać tej działalności. W kwietniu 2002 roku Urząd Komitetu Integracji Europejskiej i Śląska Akademia Medyczna zawarły umowę w sprawie kontynuacji Programu „Matka i Dziecko”. Przewodniczącym komisji nadzorującej jego realizację został rektor ŚAM, prof. **Tadeusz Wilczok**, a w jej skład wchodzi m.in. przedstawiciele oddziałów pediatrycznych i neonatologicznych, eksperci medyczni, przedstawiciele

organizacji międzynarodowych sympozjów naukowo-szkoleniowych udzielana jest pomoc edukacyjna dla środowisk medycznych tych krajów, które znajdują się nieraz w dużo gorszej sytuacji finansowej. Ponieważ fundusze, którymi dysponuje Program, nie pozwalają na udzielenie tym krajom takiej pomocy, jaką otrzymało śląskie środowisko medyczne, postanowiono przede wszystkim za-inwestować w ludzi, ich wiedzę. Dlatego zdecydowano kontynuować międzynarodowe sympozja szkoleniowe, o których kształt organizacyjny i naukowy od początku dba dr **Jacek Kozakiewicz**. Program „Matka i Dziecko” stał się prawdziwym pomostem dla współpracy środowisk medycznych Zachodu i Wschodu. O ile więc w poprzednich latach ich uczestnikami, prócz gości z USA, byli głównie lekarze i pielęgniarki z Europy Zachodniej i Południowo-Wschodniej, o tyle obecnie przyjeż-

Pełne teksty wykładów przedstawionych podczas Sympozjum dostępne są na stronie:

<http://biblioteka.slam.katowice.pl/Biu203.htm>

SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI NAUKOWEJ „XII DNI NEUROPSYCHOFARMAKOLOGICZNE”

USTROŃ, 26-28 MAJA 2003

Po raz dwunasty polscy farmakolodzy i klinicyści (psychiatrzy, neurologi) pracujący nad ośrodkowym układem nerwowym spotkali się na cyklicznej konferencji naukowej „Dni Neuropsychofarmakologiczne”. Imprezę – jak co roku – zorganizowali w hotelu „Jawor” w Ustroniu Jaszowcu pracownicy Katedry i Zakładu Farmakologii w Zabrzu Rokitnicy Śląskiej Akademii Medycznej, wspólnie z Oddziałem Śląskim Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego i Instytutem Farmakologii PAN w Krakowie. Trzydniowy program wypełniły wykłady plenarne, sesja jubileuszowa, prezentacje doniesień naukowych oraz dyskusja.

Wykłady programowe (plenarne) ogłosili:

- prof. dr **Pierre Sokoloff** (Unité de Neurobiologie et Pharmacologie Centre Paul Broca de l'Inserm, France): Dopamine and glutamate dysfunctions in schizophrenia: role of the dopamine D₃ receptor;
- prof. dr hab. **Lucyna Antkiewicz-Michaluk** (Instytut Farmakologii PAN, Kraków): 1,2,3,4-tetrahydroisoquinoline derivatives as endogenous regulators of dopaminergic activity in CNS with neuroprotective action;
- prof. dr **Richard M. Kostrzewa** (East Tennessee State University, USA): Priming as a process for producing dopamine D₂ receptor supersensitization: relevance in psychiatric disorders.

W sesji jubileuszowej, którą poświęcono Pani Prof. **Krystynie Kmiec-**

ciak-Koładzie z Katedry Farmakologii, Zakładu Farmakologii Klinicznej w Katowicach Ligocie ŚAM, z okazji 35-lecia pracy naukowej, wykładowcami byli:

- prof. dr hab. **Zbigniew S. Herman** (Katedra Farmakologii ŚAM, Katowice Ligota): From biogenic amines to cytokines in the brain;
- prof. dr hab. **Jerzy Vetulani** (Instytut Farmakologii PAN, Kraków): New perspectives in treatment of Alzheimer's disease;
- prof. dr hab. **Adam Plaźnik** (Instytut Psychiatrii i Neurologii, Warszawa): Neurotransmitter mechanisms in the model of kindled seizures;
- prof. dr hab. **Ryszard Brus** (Katedra i Zakład Farmakologii ŚAM, Zabrze Rokitnica): Central dopamine D₃ receptor antagonists as a potential antipsychotic drugs of new generation.

Dziesięciominutowe komunikaty z prowadzonych badań przedstawiło 36 prelegentów.

W poszczególnych sesjach konferencji obradom przewodniczyli kolejno: prof. prof. **Edmund Przeglasiński**, **Adam Plaźnik**, **Stanisław Wolfarth**, **Zdzisław Chilmończyk**, **Jan J. Braszko**, **Jerzy Vetulani**, **Ryszard Brus**, **Ryszard Szkilnik**, **Krystyna Kmiec**
ciak-Kołada. Streszczenia materiałów w języku angielskim ukazały się w „Polish Journal of Pharmacology” (2003, 55, 267–314).

W sympozjum brało udział 78 uczestników, w tym 2 gości z zagranicy, których wykłady programowe dały możli-

wość zapoznania się z najnowszymi trendami w neuropsychofarmakologii.

Obradom Konferencji towarzyszyła prezentacja produktów dziesięciu firm sponsorujących imprezę: Polygen S.A., ICN Biomedicals Inc., Tarchomin Polfa S.A., Glaxo Smith Kline Pharmaceuticals S.A., Novo Nordisk, Pharma S.A., Elli Lilly Polska, Hexal – Polska, Aventis Pharma, Yamanouchi Europe B.V. oraz Schwarz Pharma.

Podczas dyskusji zamykającej Konferencję uczestnicy wyrazili gorącą chęć zarówno kontynuowania organizacji spotkań z uwagi na integrację środowiska naukowego zajmującego się farmakologią ośrodkowego układu nerwowego, jak i utrzymania dotychczasowej formy obrad.

XII Dni Neuropsychofarmakologiczne
Ustroń, 26–28 maja 2003

Komitet Organizacyjny:

dr **Przemysław Nowak** (przewodniczący), prof. dr hab. **Ryszard Szkilnik**, dr **Łukasz Labus**, mgr **Aleksandra Bortel**, mgr **Beata Maksym**, mgr **Joanna Dąbrowska**.

Komitet Naukowy:

prof. dr hab. **Jerzy Maj**, prof. dr hab. **Edmund Przeglasiński**, prof. dr hab. **Zbigniew S. Herman**, prof. dr hab. **Ryszard Brus**, prof. dr hab. **Krystyna Kmiec**
ciak-Kołada, prof. dr hab. **Władysław Lasoń**, prof. dr **Richard M. Kostrzewa**.

*dr n. med. Przemysław Nowak
prof. dr hab. Ryszard Brus*

APEL

Do P.T. Kierowników katedr, klinik i zakładów oraz Pracowników Naukowo-Dydaktycznych ŚAM

W trosce o sukcesywne podnoszenie poziomu zaopatrywania studentów w obowiązujące skrypty i podręczniki, Biblioteka Główna zwraca się z uprzejmą prośbą do wszystkich Kierowników katedr, klinik i zakładów oraz Kadry Naukowo-Dydaktycznej Śląskiej Akademii Medycznej o dostarczenie faxem (nr 208-35-87) lub pocztą elektroniczną (biblio@slam.katowice.pl) wykazów obowiązujących i polecanych podręczników wraz z podaniem kierunku i roku studiów, a także przypuszczalnej liczby studentów, dla których wymienione tytuły są przeznaczone.

Przedstawione propozycje stanowić będą podstawę planów zakupu oraz racjonalnego kształtowania wydatków przeznaczonych na gromadzenie księgozbioru dla celów dydaktycznych.

Będziemy wdzięczni i zobowiązani za możliwie szybki odzew na nasz apel.

Jerzy Dyrda
Dyrektor Biblioteki Głównej ŚAM

ŚWIATOWY KONGRES POLONII MEDYCZNEJ

W dniach 29–31 maja 2003 odbył się V Światowy Kongres Polonii Medycznej.

Tegoroczny Kongres zorganizowany był przez Federację Polonijnych Organizacji Medycznych i Śląską Izbę Lekarską pod honorowym patronatem marszałka Senatu RP, prof. **Longina Pastusiaka**. W obradach uczestniczyło 190 lekarzy polskiego pochodzenia z całego świata: w tym z USA, Kanady, Francji, Niemiec, Szwecji, Litwy, Białorusi i Ukrainy, a także Rosji, Łotwy, Kazachstanu, Gruzji i Mołdawii. Należy zaznaczyć, że lekarzy polskich – Polaków bądź polskiego pochodzenia – pracujących poza Polską jest około 16 tys., co stanowi fenomen w skali światowej.

Na miejsce spotkania wybrano stolicę Górnego Śląska – Katowice, duży ośrodek naukowy i akademicki, siedzibę największej uczelni medycznej w Polsce, której absolwenci rozproszyli się nie tylko po kraju, ale i po całym świecie.

Otwarcie odbyło się dnia 29 maja br. w bardzo uroczystej oprawie, w Filharmonii Śląskiej w Katowicach. Po oficjalnych wystąpieniach przedstawicieli władz krajowych i regionalnych, m.in. Senatu RP, Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Polskiego Towarzystwa Lekarskiego, Naczelnej Rady Lekarskiej, Stowarzyszenia

„Wspólnota Polska”, Śląskiej Izby Lekarskiej, Śląskiej Kasy Chorych, Wojewody Śląskiego, a także JM Rektora ŚAM prof. dr. hab. **Tadeusza Wilczoka**, piękny wykład inauguracyjny „O sztuce lekarskiej” wygłosił prof. dr. hab. **Andrzej Szczeklik** – z II Katedry Chorób Wewnętrznych Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego. Następnie Śląska Orkiestra Kameralna pod batutą **Mirosława Błaszczyka** wykonała m.in. utwory **Fryderyka Chopina**, **Mieczysława Karłowicza**, **Henryka Mikołaja Góreckiego** i **Wojciecha Kilara**. Miłym akcentem uroczystego koncertu był występ dr. **Norberta Prudla**, pianisty, a jednocześnie chirurga stomatologa, absolwenta ŚAM.

Jednym z celów V Światowego Kongresu Polonii Medycznej było – jak stwierdził dr **Wojciech Marquardt**, przewodniczący Komitetu Organizacyjnego – znalezienie form zawodowej i społecznej integracji rozproszonych w świecie środowisk lekarskich żyjących i pracujących w skrajnie różnych warunkach oraz wzmocnienie poczucia polskiej wspólnoty narodowej ponad granicami państw i ponad podziałami ideowymi.

Kongres miał charakter szkoleniowy. Obrady toczyły się 3 dni w siedzibie

Śląskiej Izby Lekarskiej w Katowicach przy ul. Grażyńskiego 47. W 145 referatach poruszono istotne problemy współczesnej medycyny, jak kształcenie lekarzy rodzinnych, etyka, historia medycyny, telemedycyna, zdrowie publiczne, różne aspekty współpracy i integracji lekarzy polskich i polonijnych. Prezentacja prac stała się również okazją do wymiany wiedzy i doświadczeń z zakresu m.in. leczenia i profilaktyki cukrzycy, otyłości, astmy, chorób układu nerwowego, medycyny wieku podeszłego, diagnostyki obrazowej sutka oraz postępów w diagnostyce terapii choroby wieńcowej.

W piątek, 30 maja, uczestnicy Kongresu wysłuchali niezapomnianego koncertu w wykonaniu Simfonii Varsovii w Kościele Wszystkich Świętych w Pszczynie oraz gościli na uroczystym bankiecie w Zamku Książąt Pszczyńskich.

V Światowy Kongres Polonii Medycznej w Katowicach był znaczącym wydarzeniem naukowym i kulturalnym. Przyczynił się do umocnienia istniejących oraz nawiązania nowych kontaktów zawodowych i osobistych naszych rodaków pracujących poza granicami z lekarzami w kraju.

dr n. hum. Maria E. Kempa

SPRAWOZDANIE Z EGZAMINU SPECJALIZACYJNEGO II ST. – WIOSNA 2003

Specjalizacja	Liczba kandydatów	Zdało egzamin testowy/test zalicz.*	Nie zdało egzaminu testowego	Zrezygnowało z egzaminu testowego	Zdało egzamin ustny	Nie zdało egzaminu ustnego/rezygnacja
Choroby wewnętrzne	23	12/5	–	6	15	–/2
Chirurgia ogólna	18	12/3	1	2	15	–/–
Położnictwo i ginekologia	8	2/2	2	2	4	–/–
Pediatra	16	4/4	2	6	6	1/1
Neurologia	4	2/–	1	1	2	–/–
Okulistyka	7	4/–	3	–	4	–/–
Radiodiagnostyka	9	6/–	–	3	5	–/1
Dermatologia	6	–	–	–	6	–/–
Laryngologia	3	–	–	–	3	–/–
OGÓŁEM	94	42/14	9	20	60	1/4

* – oznacza test zaliczony w minionej sesji

CZEPKOWANIE SYMBOLEM TRADYCJI ZAWODOWEJ

Już po raz czwarty w Kolegium Kształcenia Umiejętności Pielęgniarskich Wydziału Opieki i Oświaty Zdrowotnej Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach odbyła się uroczystość czepkowania studentów pierwszego roku licencjackich studiów pielęgniarskich. Tym razem zaszczytu nałożenia czepka dostąpiło 96 słuchaczy Kole-

Czepkowanie uświetnił koncert uczniów Szkoły Muzycznej w Katowicach oraz pokaz technik samoobrony prezentowanych przez przedstawicieli Komendy Miejskiej Policji w Katowicach.

Zaproszeni goście mieli możliwość zwiedzenia sal ćwiczeń, w których studenci uczą się podstaw zawodu. Każdy chętny mógł zmierzyć sobie ciśnienie

długie szare suknie o szerokich rękawach i białe chusty na głowy.

Z czasem obowiązek noszenia munduru został uwzględniony w regulaminach dla pielęgniarek i był traktowany bardzo rygorystycznie (w XIX w. w Rosji carskiej siostra – pielęgniarka, która przyszła do pracy nieprzepisowo ubrana, była nawet odprawiana z dyżuru).

Zagadnienia dotyczące „umundurowania” pielęgniarek i położnych podejmowano wielokrotnie – w naszych czasach zarówno w rozporządzeniach Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej (czepki, sukienki, ubranie dwuczęściowe, fartuch, trzewiki profilaktyczne, półbuty tekstylne, peleryna sukienna), jak i na łamach prasy fachowej („Pielęgniarka i Położna” nr 7 i 9/1997) czy w podręcznikach (S. Wołynka: *Pielęgniarstwo ogólne*, PZWL, Warszawa 1982).

Fot. Jerzy Podsiadło

gium Kształcenia Umiejętności Pielęgniarskich, studiujących w Katowicach, Bytomiu i Zabrzu.

Czepki nakładane były przez Władze Wydziału – prodziekana dr hab. n. med. **Violetę Skrzypulec** oraz dziekana prof. dr. hab. n. med. **Zbigniewa Gąsiora**.

Uroczystość miała miejsce 29 kwietnia br. Uczestniczyli w niej przedstawiciele władz ŚAM, rodziny studentów oraz pielęgniarki śląskich szpitali. Ważnym i interesującym punktem programu imprezy było przedstawienie przez kierownika Kolegium Kształcenia Umiejętności Pielęgniarskich ŚAM, dr n. hum. **Halinę Kulik** wstępnych wyników badań dotyczących sytuacji społeczno-zawodowej pielęgniarek na Śląsku.

krwi oraz obliczyć należny wskaźnik masy ciała (BMI).

Przygotowano również galerię zdjęć ilustrujących historię munduru pielęgniarskiego.

Czepki były atrybutem zawodu pielęgniarskiego od paru wieków. Ceremonia czepkowania pielęgniarki przechodziła z pokolenia na pokolenie i symbolizowała pierwszy etap opanowania wiedzy oraz umiejętności i sprawności fachowych. Czepki były i jest jednym z elementów munduru zawodowego.

Rodowód stroju pielęgniarskiego wywodzi się z Francji i sięga XVII wieku, gdy w 1633 r., z inicjatywy Wincentego a Paulo, powstało w Paryżu Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia – szarytek. Zgromadzenie przyjęło jednolity ubiór –

Znaczenie munduru jako odzieży ochronnej i jego cech w lecznictwie zamkniętym i otwartym oraz zachowanie pielęgniarki, do jakiego zobowiązuje mundur, omawia szczegółowo **Teresa Kulczyńska** w *Kodeksie etyki pielęgniarki i położnej*.

W polskim szkolnictwie przyjęto wzory strojów służbowych od amerykańskich pielęgniarek, które w latach 1921–1928 były pierwszymi dyrektorkami szkół pielęgniarskich. Z relacji mgr **Jadwigi Iżyckiej** wynika, że pierwsze szkoły pielęgniarskie w Polsce miały zróżnicowane w kolorach stroje szyte z materiałów amerykańskich.

Niezależnie od kroju i koloru munduru, niezmiennym symbolem zawodu był czepki. W ciągu lat jego wygląd ulegał

zmianie. W Szkole Krakowskiej, założonej w 1911 roku, uczennice nosiły czepki okrągłe, pokrywające włosy, z niedużym wyłogiem. „Wyjściowo”, także w czasie uroczystości, na czepki nakładano granatowy welonik. Poznańska i Warszawska Szkoła Pielęgniarstwa wprowadziły tzw. motylki okalające wyłogiem całą głowę.

Szkoła Warszawska Żydowska wprowadziła do wzoru czepka bardzo wysokie wyłogi z przodu.

Odrębną historię ma również aksamitka na czepku. Prawo noszenia aksamitnych kapturów we Francji miały tylko kobiety ze szlacheckich rodów. Pierwszą osobą niższego stanu obdarzoną takim przywilejem była nadworna położna królowej Francji, Marii Medycejskiej, mieszczka – **Loysy Bouseier**. Obecna aksamitka na czepku prawdopodobnie symbolicznie nawiązuje do tego wyróżnienia. Mają ją prawo nosić tylko osoby z dyplomem ukończenia szkoły. W trakcie zdobywania kolejnych etapów

wiedzy uczennice i słuchaczki szkół pielęgniarskich otrzymywały wąskie pionowe paski, w ostatnim semestrze nauki – pasek poziomy o szerokości 1 cm, po złożeniu egzaminu z przygotowania zawodowego – także poziomy, o szerokości 2 cm, w kolorze odpowiadającym poszczególnym zawodom: pielęgniarka – czarny, położna – czerwony, dietetyczka – niebieski (zgodnie z pismem Ministra Zdrowia z 8 lutego 1950 w sprawie noszenia oznak zawodowych).

Nałożenie czepka potwierdzając opanowanie pewnego zakresu wiedzy zawodowej, symbolizuje zarazem istotę zawodu: powołanie bycia dla chorego przyjacielem przynoszącym ulgę w cierpieniu, a często jedyną osobą towarzyszącą w ostatnim etapie życia.

Uroczystość czepkowania była dotychczas organizowana w klasach drugich liceum medycznego i w klasach pierwszych medycznych studiów zawodowych (na wydziałach pielęgniarstwa i wydziałach położnych), obecnie zaś jest kontynuowa-

na na licencjackich studiach pielęgniar-
skich.

Studia te zaczęły dopiero kształtować swoje tradycje, dlatego też wydaje się, że ceremoniał zawodowy, który wypracowały poprzednie formy kształcenia, nie powinien ulec zapomnieniu. Będąc pielęgniarkami pamiętamy dzień, w którym nałożono nam czepki po raz pierwszy. Czułyśmy się dumne i dorosłe, mając świadomość zaszczytu, a zarazem dużej odpowiedzialności, zobowiązującej do pracy nad sobą.

Obserwując tegoroczną uroczystość czepkowania miałyśmy wrażenie, że młodym adeptkom sztuki pielęgniar-
skiej towarzyszą podobne uczucia.

Stanisława Dutkiewicz

Krystyna Jara

Kolegium Kształcenia Umiejętności

Pielęgniarskich

oraz Zakład Pielęgniarstwa i Społecznych
Problemów Medycznych Wydziału Opieki
i Oświaty Zdrowotnej ŚAM

PIEŁĘGNIARKA 2003 wyniki badań ankietowych

Zespół pod kierunkiem dr n. hum. **Haliny Kulik** podjął badania nad sytuacją społeczno-zawodową pielęgniarek na Śląsku. Badania rozpoczęto w grudniu 2002 roku, starając się dotrzeć do większości tutejszych placówek opieki zdrowotnej. Podstawową techniką badawczą był kwestionariusz ankiety. Po wstępnej weryfikacji, spośród ponad 1000 rozprawdzonych kwestionariuszy analizie poddano 569 ankiet.

Badaną grupę stanowiły kobiety w wieku od 20 do ponad 50 lat, w większości mężatki (panny 19%, rozwiedzione 4,7%, wdowy ok. 1%). Dzieci posiadało więcej niż 70% ankietowanych, w tym 35% dwoje, ponad 5% troje.

Ze względu na sytuację w górnictwie na Śląsku szczególną uwagę należy zwrócić na fakt, że ponad 9% mężów ankietowanych wykonuje zawód związany z górnictwem. Spory odsetek stanowią pielęgniarki będące jedynymi żywicielami rodziny, z uwagi na utratę przez męża górnika pracy. Partnerzy pozostałych wykonują głównie zawody techniczne:

technika – mechanika samochodowego 6,2%, elektromontera 5,4% itp.

Ponad 80% ankietowanych pracuje w ramach jednego etatu, około 12% dodatkowo także w ramach półetatów. Prawie 80% zajmuje stanowisko pielęgniarki/położnej, 1,6% oddziałowej, 2,5% koordynującej, 0,2% przełożonej, epidemiologicznej.

Najliczniejszą grupę stanowiły osoby z 11–15-letnim stażem pracy, 21% miało 6–10-letni staż, a 19% staż 1–5-letni.

Niespełna 1% ma tytuł magistra, 0,5% licencjata.

O karierze zawodowej bądź naukowej marzy tylko 21% pielęgniarek, pozostałe starają się po prostu dobrze wykonywać swój zawód.

Z oferowanych form kształcenia podyplomowanego nie korzysta prawie 50%, spośród pozostałych zdecydowanie „tak” odpowiedzi 24%. Największym powodzeniem cieszą się kursy doskonalące i specjalizacyjne. Prawie 23% planuje podjęcie studiów wyższych, głównie w zakresie pielęgniarstwa, so-

cjologii, hotelarstwa, bankowości bądź zarządzania.

Wśród czynników utrudniających podjęcie kształcenia podyplomowego, ankietowane na pierwszym miejscu wymieniały względy materialne (67%), a następnie brak czasu (23,7%) oraz model systemu kształcenia (15,6%).

Tylko około 32% ankietowanych nigdy nie myślało o zmianie zawodu, pozostałe zmieniłyby pracę najchętniej na biurową lub bardziej dochodową, np. farmaceuty, pedagoga, handlowca.

Ponad 80% ankietowanych pielęgniarek bez trudności wywiązuje się z obowiązków zawodowych, dla 12% jest to niełatwe, 4,7% radzi sobie dzięki ulgom i pomocy innych.

Do czynników najbardziej utrudniających pracę zawodową aż 65% ankietowanych zaliczyło warunki pracy (zła organizacja, brak sprzętu, przeciążenie pracą), 14% stosunki z przełożonymi, a 10% stosunki ze współpracownikami.

Stanisława Dutkiewicz

Krystyna Jara

O ZAWODZIE LEKARZA - PÓŁ ŻARTEM, PÓŁ SERIO

Niecodzienną imprezę zorganizowali 9 czerwca br. studenci II roku Wydziału Lekarskiego w Katowicach. Zapowiadana prezentacja pod hasłem „Zawód lekarza na przestrzeni wieków”, okazała się dowcipną, autoironiczną kreacją sceniczną stereotypów na temat zawodu medyka od czasów najdawniejszych po współczesność. Scenkom odgrywanym przez studentów towarzyszył referat zawierający – w dużym skrócie – historię medycyny.

Fot. Piotr Wieczorek

W drugiej części imprezy zostały przedstawione wyniki badań socjologicznych na temat prestiżu zawodu lekarza, przeprowadzonych pod kierunkiem dr n. hum. **Haliny Kulik** przez studentów drugiej grupy II roku Wydziału Lekarskiego naszej uczelni. Studenci ankietowali młodszych i starszych kolegów na temat postrzegania przez nich przyszłego zawodu. Badania przeprowadzono też wśród osób nie związanych z medycyną.

Wyniki ankiety wskazują, że większość studentów wybrała ten zawód z pobudek altruistycznych (częściej odpowiadały w ten sposób kobiety), kolejno podawane były także inne przesłanki, jak prestiż zawodowy czy fascynacja zawodem, ale także powołanie i chęć pomocy innym. Zapytano także o cechy charakteru idealnego lekarza, dziedzinę przyszłej specjalizacji oraz o ocenę takich zjawisk, jak dawanie prezentów lekarzom. Najczęściej wybieraną specjalizacją była chirurgia, następnie pediatria, kardiologia i ginekologia. Większość ankietowanych studentów nie potępia przyjmowania

drobnych prezentów po zakończonym leczeniu. Na pytanie o to, czy zawód lekarza wymaga specjalnej ofiarności, odpowiadano, że jego wykonywanie nie powinno się odbywać kosztem życia osobistego.

Ciekawe wyniki przyniosła ankieta wśród ludzi niezwiązanych zawodowo z medycyną. Zapytani o zawód, który cenią najbardziej, na pierwszym miejscu wymieniali oni lekarza. Blisko połowa wyraziła zadowolenie z usług medycznych.

Pytano także o cechy charakteru idealnego lekarza, a także o to, co zmieniliby w służbie zdrowia. Z badań tych wyłania się obraz lekarza, który jest połączeniem dr. Judyma, lekarza misjonarza i duszy-człowieka, którego cechuje opanowanie, cierpliwość, pracowitość, współczucie

i punktualność. Jednocześnie ankietowani wypowiadali się także na temat takich praktyk, jak wręczanie „dowodów wdzięczności lekarzom”. Ponad połowa badanych nie widziała nic niestosownego w dawaniu drobnych prezentów po zakończeniu leczenia (tzw. „dowody wdzięczności” wręczało 98% ankietowanych). Pytani o to, co zmieniliby w służbie zdrowia, ankietowani najczęściej wskazywali zarobki, ograniczenie biurokracji, obniżenie cen lekarstw i ułatwienie dostępu do usług medycznych.

Po prezentacji odbyła się dyskusja. Studenci najczęściej wskazywali na anachroniczność polskiego modelu kształcenia kadry medycznej, mówili o konieczności zwiększenia liczby zajęć praktycznych oraz postulowali, by asystenci prowadzący z nimi zajęcia praktyczne wykazywali się większym zaangażowaniem.

Organizację imprezy wsparło finansowo Zrzeszenie Studentów Polskich.

Barbara Zarzecka-Moj
Biblioteka Główna ŚAM

MIĘDZYNARODOWE SYMPOZJUM STUDENTÓW I MŁODYCH LEKARZY

W dniach od 9 do 11 maja 2003 roku w Hotelu „Magnolia” w Ustroniu odbyło się jubileuszowe V Międzynarodowe Sympozjum Studentów i Młodych Lekarzy z Zakresu Chirurgii i Innych Specjalności Zabiegowych, pod wysokim protektoratem JM Rektora ŚAM w Katowicach prof. zw. dr. hab. **Tadeusza Wilczoka**, prezydenta Miasta Bytomia mgr. **Krzysztofa Wójcika** oraz Śląskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w Katowicach. Opiekunem Sympozjum był dr n. med. **Marek Rudzki**. Komitet Organizacyjny stanowili przedstawiciele Studenckiego Towarzystwa Naukowego reprezentowanego przez Koło Chirurgiczne STN przy Katedrze i Oddziale Klinicznym Chirurgii Ogólnej i Gastroenterologicznej w Bytomiu: **Piotr Stołtny** (przewodniczący), **Andrzej Fojcik**, **Hanna Fojcik**, **Łukasz Kleczyk**, **Bartosz Malecki**, lek. **Karolina Sieroń-Stołtny**, lek. **Tomasz Stołtny** (członkowie). Kierownikiem Kliniki, przy której działa Koło Chirurgiczne STN jest dr hab. n. med. **Jerzy Arendt**, prof. nadzw. ŚAM.

Otwarcia Sympozjum dokonał prorektor ds. nauki ŚAM, prof. dr hab. n. med. **Aleksander Sieroń** wygłaszając wykład inauguracyjny. W imprezie uczestniczyli również dziekani Wydziału Lekarskiego w Zabrze – prof. dr hab. n. med. **Lech Poloński** oraz prof. dr hab. n. med. **Ryszard Szkilnik**, a także prezydent miasta Bytomia mgr **Krzysztof Wójcik** oraz profesorowie i opiekunowie studenckich kół naukowych.

Program konferencji wypełniło 48 prac naukowych przygotowanych przez studentów uczelni medycznych z Polski i zagranicy – z Ukrainy, Niemiec, Bułgarii i Stanów Zjednoczonych oraz Szwajcarii. W sumie w zjeździe udział wzięło około 118 uczestników.

Nagrody uzyskali autorzy 7 prac: – pierwsze miejsce **Igor Pirozhok**, **Oleg Bodnar** i **Volodimir Bodyak** (Ukraina) za pracę pt. *Does the Recipient's autologous blood transfusion prevents renal ischemia of transplanted donor*

- kidney during renal allotransplantation? (Experimental Research),*
- drugie miejsce **Maciej Kapinos, Piotr Kapczyński i Tomasz Krupa** (Koło Chirurgiczne STN przy Katedrze i Oddziale Klinicznym Chirurgii Ogólnej i Gastroenterologicznej w Bytomiu) za pracę pt. *Ilościowa ocena powierzchni zmian skórnych metodą własną,*
 - trzecie miejsce **Karol Głogowski, Arkadiusz Adamczyk, Andrzej Kupilas, Piotr Szczeponek, Tomasz Zakrzewski i Karolina Żaczek** (Koło Naukowe STN przy Katedrze i Oddziale Klinicznym Medycyny Ratunkowej w Bytomiu) za pracę pt. *Porównanie wiedzy kierowców zawodowych i kierowców posiadających prawo jazdy kategorii B na temat udzielania pierwszej pomocy oraz* **Robert**

Partyka i Rafał Młynarski za pracę pt. *Rak żołądka – wielka niewiadoma.*

Trzy równorzędne wyróżnienia przypadły **Radosławowi Gocolowi i Damianowi Hudziakowi** za pracę pt. *Sprawność przedramienia po pobraniu tętnicy promieniowej wykorzystanej do revascularyzacji naczyń wieńcowych;* **Bartoszowi Maleckiemu, Piotrowi Stołtnemu, Annie Kolendzie i Barbarze Bigaj** za pracę pt. *Wykazanie korelacji pomiędzy wielkością i stopniem złośliwości guza, a obecnością przerzutów w wątrobie oraz* **Sandrze Bonczek, Łukaszowi Teisterowi i Rafałowi Pajdzie** za pracę pt. *Bezobjawowa okolooperacyjna zakrzepica żył głębokich kończyn dolnych u chorych po całkowitej endoprotezoplastyce stawu kolanowego.*

Sesjom naukowym towarzyszyły także prezentacje firm sponsorujących symposium. Wielkim zainteresowaniem młodych naukowców cieszyły się warsztaty artroskopowe zorganizowane pomiędzy sesjami zjazdu. Niemalą atrakcją była również możliwość przejażdżki w ekstremalnych warunkach Besskidu Śląskiego dwoma samochodami terenowymi marki Jeep udostępnionymi przez sponsora.

Organizatorzy zaproponowali także uczestnikom dobrą zabawę, m.in. – ognisko zbójnickie, bankiet i wspaniały koncert *live* zespołu **Amalgamat**.

Mamy nadzieję na kolejne spotkanie w przyszłym roku w tym samym, a może poszerzonym gronie.

Piotr Stołtny

OGÓLNOPOLSKIE SPOTKANIE STUDENTÓW UCZELNI MEDYCZNYCH

W dniach 5–7 maja br. na Wydziale Lekarskim Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach Ligocie odbyła się I Ogólnopolska Konferencja Studentów Akademii Medycznych pod honorowym patronatem JM Rektora prof. zw. dr. hab. **Tadeusza Wilczoka**, zorganizowana przez Studenckie Towarzystwo Naukowe ŚAM.

Tematyka spotkania obejmowała wszystkie aspekty związane z działalnością naukową studentów w kołach naukowych działających przy katedrach i klinikach uczelni medycznych w Polsce. Opiekunem naukowym konferencji był prof. dr hab. **Antoni Dyduch**. Wykład inauguracyjny wygłosił prof. dr hab. n. med. **Władysław Pierzchała**.

Studenci przedstawili wiele interesujących prac. W poszczególnych sesjach I miejsca uzyskali:

- w sesji chirurgicznej: **Justyna Pikoń i Renata Popik** za pracę *Allogeniczny mrożony przeszczep tętniczy w leczeniu infekcji protez naczyniowych w miażdżycowej niedrożności aortalno-biodrowej;*
- w sesji biologii medycznej: **Natalia Pawlas** za pracę *Wpływ kwasu arachidonowego na hodowlę neuronów kory mózgowej w warunkach ischemii in vitro oraz ex aequo* **Anna Roma-**

nowska za pracę *Różnicowanie i apoptoza kolonocytów w obecności kwasu masłowego;*

- w sesji ginekologicznej: **Krzysztof Nowosielski i Agnieszka Drosdzol** za pracę *Ocena wpływu grup wsparcia na jakość życia kobiet po mastektomii oraz ex aequo* **Katarzyna Dauksza** za pracę *Oznaczanie fosfolipidów w płynie owodniowym;*
- w sesji humanistycznej: **Anna Wolna i Anna Waśko** za pracę *Próba oceny postaw społecznych oraz stanu wiedzy na temat chorób nowotworowych na podstawie badań ankietowych oraz ex aequo* **Krzysztof Denis i Rafał Koba** za pracę *Zygmunt Freud (1856–1939) – nieśmiertelna psychoanaliza;*
- w sesji interdyscyplinarnej doświadczalnej: **Wojciech Ślusarczyk i Wojciech Kukier** za pracę *Ocena zdolności wzbudzania regeneracji uszkodzonych komórek zwojowych siatkówki przez frakcje białkowe uzyskane z nerwów obwodowych po zablokowaniu w nich aktywności BDNF-u;*
- w sesji interdyscyplinarnej teoretycznej: **Agata Cichoń-Lenart i Jarosław Lenart** za pracę *Zaburzenia snu wśród młodzieży licealnej oraz ex aequo* **Ewa Musiol i Zuzanna Wnuk** za pracę *Ocena jakości życia u pa-*

cientów leczonych na oddziale intensywnej terapii i **Anna Gajewska, Maciej Nowiński i Monika Zając** za pracę *Analiza czynników ryzyka u chorych z udarem mózgu leczonych w pododdziale udarowym;*

- w sesji kardiologicznej: **Damian Pres, Gabriela Stasik, Agnieszka Namysł-Kaletka, Anna Kolenda i Emilia Kuczera** za pracę *Wpływ wyjściowego przepływu w tętnicy u chorych z zawałem serca leczonych angioplastyką wieńcową na wyniki wczesne i odległe;*
- w sesji pediatricznej: **Rafał Koba i Krzysztof Denis** za pracę *Analiza wyników leczenia ostrych stanów zagrożenia życia u dzieci z ciężkimi chorobami układu krwiotwórczego w warunkach oddziału intensywnej terapii dziecięcej;*
- w sesji WOiOZ: **Magdalena Nowak i Anna Jasica** za pracę *Samokontrola piersi jako profilaktyka raka gruczołu sutkowego;*
- w sesji stomatologicznej: **Anna Mencil, Alicja Sroka, Kinga Korczak i Anna Lipiec** za pracę *Wpływ trzech różnych past do zębów na wybrane parametry śliny.*

Barbara Zarzecka-Moj
Biblioteka Główna ŚAM

MIĘDZYNARODOWE SYMPOZJUM „SZTUKA ŁAGODZENIA BÓLU I CIERPIEŃ”

W dniach 15–16 maja 2003 roku w Warszawie odbyło się XIV Międzynarodowe Sympozjum pt. „Sztuka łagodzenia bólu i cierpienia”, organizowane przez Polską Akademię Medycyny oraz Albert Schweitzer World Academy of Medicine. Pierwszego dnia o godz. 9⁰⁰ w Sali Koncertowej Zamku Warszawskiego zebrał się przedstawiciele akademickiego środowiska lekarskiego z ponad 30 państw, m.in. USA, Japonii, Indii, Rosji, Ukrainy, Białorusi, Włoch, Holandii, Niemiec, Wielkiej Brytanii i Polski.

Po słowie wstępnym prof. **Kazimierza Imielińskiego** – prezesa zarówno Polskiej Akademii Medycyny, jak i Albert Schweitzer World Academy of Medicine – odczytane zostały przesłania dr h.c. **Reny Schweitzer Miller** z USA – jedynej córki **Alberta Schweitzera**, honorowej prezes Albert Schweitzer World Academy of Medicine, oraz wiceprezesów Akademii: prof. dr. dr. h.c. multi **Richarda Robertsa** z USA, prof. dr. dr. h.c. multi **Arvida Carlssona** ze Szwecji, prof. dr. dr. h.c. multi **Bernarda Lowna** z USA i prof. dr. dr. h.c. **Ynichi Matsuury** z Japonii.

Najważniejszą częścią spotkania było nadanie honorowych doktoratów oraz odznaczenie (wyróżnienie) lekarzy szczególnie zasłużonych dla medycyny i humanizmu. Tytuły doktora honoris causa otrzymali dwaj laureaci Nagrody Nobla z zakresu medycyny w 2001 roku za odkrycie molekularnych mechanizmów regulujących cykle komórkowe: prof. dr sir **Paul Nurse** (Wielka Brytania), kierownik Cell Cycle Laboratory w Cancer Research UK w Londynie oraz prof. dr **Richard Timothy Hunt** (Wielka Brytania), Principal Scientist w Cancer Research UK w Londynie, a także prof. dr **Siegwart-Horst Günther** (Niemcy) – współpracownik Alberta Schweitzera w szpitalu w Lambarene w Afryce, założyciel i prezydent Międzynarodowego Żółtego Krzyża, wielokrotny doktor honoris causa.

Z grona polskich uczonych tytuł Doktora Honoris Causa of Philosophy oraz

Wielki Złoty Medal Alberta Schweitzera otrzymał prof. dr hab. dr h.c. **Kornel Gibiński** – emerytowany kierownik Kliniki Gastroenterologii ŚAM, wielki lekarz i zasłużony uczony, wierny wartościom uniwersalnym, humanista w pełnym tego słowa znaczeniu. Profesor jest m.in. doktorem honoris causa 5 akademii, członkiem Prezydium Polskiej Akademii Nauk, członkiem honorowym Polskiej Akademii Medycyny. Odznaczony m.in. Złotym Medalem Medicus Magnus w 1990 roku.

Nowo wybrani członkowie Polskiej Akademii Medycyny otrzymali dyplomy z rąk prof. **Kazimierza Imielińskiego**. Ponadto odznaczono 14 rektorów, dziekanów, uczonych z Polski i zagranicy zasłużonych dla medycyny, humanizmu i pokoju oraz wręczono dyplomy mecenasom akademii.

Celem konferencji była refleksja nad możliwościami i ograniczeniami pokonywania bólu i cierpienia. W czasie I i II sesji plenarnej interesujące wykłady na tak sformułowane zagadnienia wygłosili profesorowie: sir **Paul Nurse**, **Siegwart-Horst Günther**, **Henry Walton**, **Hani Mourtada**, **Shridhar Sharma** i **Francis Dessart**.

Pierwszy dzień Sympozjum zakończyło wręczenie nagród zwycięzcom Międzynarodowego Konkursu „Albert Schweitzer Prize – Warsaw 2003”. II miejsce przyznano **Vladimirowi Pritchepie** z Akademii Medycznej w Smoleńsku za pracę pt. *Reverence for life to World Peace*. Wyróżnienie otrzymał lek. **Bartosz Chmielnicki** z Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego nr 1 w Tychach, autor pracy pt. *Znaczenie działalności Alberta Schweitzera dla współczesnej praktyki lekarskiej*.

Wśród tematów poruszanych w drugim dniu Sympozjum znalazły się m.in. takie zagadnienia, jak: holistyczne podejście lekarza do cierpienia chorego, metody leczenia bólu, poradnictwo przeciwbólowe w Polsce oraz rola opieki paliatywnej.

dr n. hum. *Maria E. Kempa*

INDEKS CYTOWAŃ – DOPOWIEDZENIA...

Jednym z elementów oceny parametrycznej jednostek naukowo-badawczych i pracowników uczelni wyższych jest analiza bibliometryczna dorobku, w tym cytowań.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom środowiska akademickiego, Biblioteka Główna ŚAM podjęła decyzję o stworzeniu bazy *Cytowania Publikacji Pracowników Śląskiej Akademii Medycznej* w Katowicach. W założeniach ma ona zawierać wykaz prac cytowanych wraz z listą prac cytujących. Materiałem źródłowym jest *Science Citation Index (SCI)*, rejestrujący cytowania z kilku tysięcy tytułów czasopism z różnych dziedzin wiedzy, w tym medycyny i nauk pokrewnych.

Nasza Biblioteka prenumeruje SCI od 2002 r., co oznacza, że dysponujemy własnym dostępem do opisów prac cytowanych w latach 2002 i 2003 bez względu na rok ich powstania. W bazie *Cytowania...* uwzględniono także cytowania prac wcześniejszych, przyjmując jednak jako datę graniczną rok 1991. Opisy za lata 1991–2001 pozyskano w bibliotece Uniwersytetu Śląskiego, prenumerującej SCI od 1991 r. Możliwością dotarcia do opisów prac cytowanych od 1971 r. dysponuje Politechnika Wrocławska, jest to najpełniejszy dostęp do zasobów SCI w Polsce. Najobszerniejszą wersję SCI sięgającą roku 1948 posiadają wyłącznie ośrodki zagraniczne.

Z bazy SCI można korzystać nie tylko w Bibliotece Głównej i bibliotekach wydziałowych, ale także w obrębie całej sieci komputerowej ŚAM. Wszystkim zainteresowanym Biblioteka zapewnia też możliwość przeszkolenia w zakresie samodzielnego posługiwania się bazą.

Baza *Cytowania Publikacji Pracowników ŚAM* jest poszerzana i uzupełniana zarówno retrospektywnie – za lata 1991–2001 – jak i na bieżąco. Trzeba jednak podkreślić, że realizacja tego zadania naraża wiele problemów, szczególnie czasochłonne jest wyszukanie prac współautorskich osoby, dla której przygotowuje się zestawienie, a więc

prac, w których nie jest ona pierwszym autorem. Starsze wersje bazy SCI – co trzeba podkreślić – ujmują cytowane publikacje tylko według nazwiska pierwszego autora.

Istotną przeszkodę stanowią również zdarzające się często błędy w cytowa-

niach – niewłaściwie podany rok, wolumin, strona czy nazwisko autora (w przypadku polskich nazwisk nierzadkie są różne oboczności i przekłamania).

Powyższe utrudnienia wskazują, jak ważne dla zespołu zajmującego się analizami bibliometrycznymi jest posiada-

nie kompletnej bibliografii prac autora, na podstawie której można odnaleźć każde, nawet błędnie zapisane cytowanie.

mgr Katarzyna Bojko

mgr Justyna Seiffert

Biblioteka Główna ŚAM

W JAKI SPOSÓB ZAMAWIAĆ ODBITKI ARTYKUŁÓW?

Wobec często zadawanych pytań odnośnie do sposobów pozyskiwania kopii publikacji naukowych, przedstawiamy możliwości realizacji zamówień w tym zakresie.

Prawidłowy wzór zamówienia powinien zawierać następujące dane bibliograficzne artykułu: tytuł czasopisma, rok, vol., strony (od-do), nazwisko

pierwszego autora i pierwsze słowa tytułu.

Koszty związane z zamawianymi materiałami ponosi osoba zamawiająca. Ceny usług zależne są od bibliotek i serwisów dostarczających materiały oraz od kosztów przesyłek. Mogą być one pokrywane ze środków na badania statutowe i własne, bądź z innych źródeł.

Pragniemy zwrócić uwagę Czytelników na wymóg odpowiedniej pojemności ich skrzynki pocztowej, co jest podstawowym warunkiem otrzymania drogą elektroniczną zamówionych materiałów. Wszelkich informacji w sprawie realizacji zamówień udziela Dział Udostępniania Biblioteki Głównej, tel. 208-35-62, 208-36-18.

Rodzaj usługi	Sposób zamawiania	Koszt usługi	Czas realizacji
Odbitki kserograficzne z czasopism znajdujących się w zbiorach bibliotecznych ŚAM	w Dziale Udostępniania Biblioteki Głównej, fax: 208-35-87, mail: bibudos@slam.katowice.pl lub w bibliotekach wydzielonych (Zabrze, Rokitnica, Ligota, Sosnowiec) oraz przez biblioteczny system komputerowy ALEPH dla posiadaczy karty bibliotecznej i hasła dostępu	0,30 zł + VAT za stronę; usługa ekspresowa 0,60 zł + VAT za stronę	do 24 godzin; ekspres – do 2 godzin
Odbitki kserograficzne, mikrofisz, mikrofilmy, patenty znajdujące się w bibliotekach krajowych; realizacja wyłącznie przez Bibliotekę Główną ŚAM	w Dziale Udostępniania Biblioteki Głównej, fax: 208-35-87, mail: bibudos@slam.katowice.pl lub w bibliotekach wydzielonych (Zabrze, Rokitnica, Ligota, Sosnowiec)	ustala biblioteka realizująca (od 0,16 zł do 1,00 zł za stronę)	do 1 miesiąca
Wydruk z czasopism elektronicznych	dostęp ze strony Biblioteki Głównej http://biblioteka.slam.katowice.pl/elektroniczne/htm	w sieci bezpłatnie z czasopism prenumerowanych przez ŚAM; (w bibliotekach koszt wydruku 0,30 zł za stronę)	natychmiast
doc@med – usługa realizowana w Poznaniu wyłącznie za pośrednictwem bibliotek ŚAM	czytelnicy składają zlecenia jak w poz. nr 1; artykuły przesyłane są pocztą elektroniczną do bibliotek	3,00 zł (do 10 stron) + koszt wydruku 0,30 zł za stronę	do 48 godzin
„SUBITO” – serwis realizowany przez biblioteki niemieckie	zainteresowani czytelnicy składają zlecenia jak w poz. nr 1 lub zamawiają indywidualnie pod adresem http://www.subito-doc.com ; artykuły przesyłane są pocztą elektroniczną, faksem lub pocztą	usługa płacona w euro; od 9 euro za artykuł	do 72 godzin; ekspres – do 24 godzin

BIBLIOTEKA PODCZAS WAKACJI

1–18 lipca oraz 1–12 września 2003

Biblioteka Główna Katowice: poniedziałek, wtorek, czwartek, piątek 8.00–15.00
środa 11.00–18.00

Biblioteki wydzielone (Katowice Ligota, Zabrze, Zabrze Rokitnica i Sosnowiec): poniedziałek–piątek 8.00–15.00

W dniach **21 lipca–31 sierpnia 2003** z powodu przenoszenia księgozbioru Biblioteka Główna i biblioteki wydzielone będą zamknięte dla czytelników.

Wszelkie sprawy pilne oraz karty obiegowe będą załatwiane na bieżąco.

W soboty biblioteki NIECZYNNE.

Do pracy w trybie dwuzmianowym Biblioteka wraca **15 września 2003**.

PRO MEMORIA

Józef Ginter BUSEK (1923–2003)

Inżynier, specjalista ds. elektroniki i aparatury badawczej, emerytowany, wieloletni pracownik inżynieryjno-techniczny ŚAM.

Urodził się 12 lutego 1923 roku w Chorzowie. Tu ukończył szkołę podstawową i gimnazjum ogólnokształcące. W czasie wojny pracował jako pracownik techniczny w Niemieckim Radiu (Berlin, Wrocław, Wiedeń, Linz), jednocześnie studiował w Szkole Inżynierskiej w Wiedniu. W lutym 1945 roku ukończył ją, uzyskując stopień inżyniera elektroakustyka.

W sierpniu 1945 roku powrócił do Polski i podjął pracę w Polskim Radiu w Katowicach. W kwietniu 1946 roku został oddelegowany do budowy rozgłośni wrocławskiej, w której następnie pracował do kwietnia 1951 roku jako kierownik techniczny. Od maja 1951 do marca 1958 roku był kierownikiem laboratorium słaboprądowego w Głównym Instytucie Górnictwa w Katowicach na stanowisku starszego asystenta. Zajmował się tam naukowo problematyką łączności w górnictwie oraz automatyką przemysłową i elektroniką. W czerwcu 1953 roku nostryfikował dyplom inżyniera elektryka w zakresie elektroakustyki na Wydziale Elektrycznym Politechniki Śląskiej w Gliwicach. Od marca 1958 do czerwca 1965 pracował jako inżynier pomiarowiec w Spółdzielni Pracy Usług Technicznych i Reklamowych w Katowicach. Następnie do lutego 1966 roku był kierownikiem Działu Wdrożeń

w Biurze Urządzeń Techniki Jądrowej w Katowicach.

Dnia 1 grudnia 1966 roku Józef Ginter Busek rozpoczął pracę w Śląskiej Akademii Medycznej w Pracowni Mikroskopii Elektronowej (później Zakład Mikroskopii Elektronowej) w Zabrze Rokitnicy na stanowisku specjalisty ds. elektroniki i aparatury badawczej. Brał czynny udział w tworzeniu Zakładu, był też pełnomocnikiem rektora ds. mikroskopii elektronowej. Z dniem 1 lipca 1978 roku, w związku z przyznaniem renty inwalidzkiej, zrezygnował z całego etatu na rzecz niepełnego wymiaru czasu pracy. Dnia 1 października 1997 roku przeszedł na etat pracownika administracyjnego w Związku Nauczycielstwa Polskiego ŚAM i Szpitali Klinicznych, gdzie pracował na pół etatu. Na emeryturę przeszedł 31 grudnia 1998 roku.

Inżynier J. Busek posiadał uprawnienia do prowadzenia prac elektro-energetycznych. Ukończył kurs audiologii dziecięcej w Warszawie. Dokonał zgłoszeń kilkunastu patentów, wniosków racjonalizatorskich i usprawnień; był autorem publikacji techniczno-naukowych. Był biegłym sądowym Sądu Wojewódzkiego w Katowicach w zakresie elektroakustyki oraz urządzeń pioronochronnych. Przez cały okres pracy w ŚAM pozostawał członkiem Komisji Wynalazczości. Zdobył też uprawnienia tłumacza przysięgłego języka niemieckiego. Został odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotą i Srebrną Odznaką Racjonalizatora Produkcji, srebrną odznaką „Zasłużony pracownik służby zdrowia”, złotą odznaką „Zasłużony dla województwa katowickiego”. Był żonaty, miał troje dzieci.

Zmarł 22 maja 2003 roku, pochowany na cmentarzu przy kościele św. Barbary w Chorzowie.

W pracy ceniono Go za fachowość, rzetelność, umiejętność pokonywania trudności i zaangażowanie. W pamięci najbliższych i dużego grona przyjaciół pozostanie duszą towarzystwa, człowiekiem pełnym humoru, potrafiącym żyć pełnią życia.

J.M.

KRONIKA

(marzec-czerwiec 2003)

- * 22 marca dr n. med. **Zygfryd Wawrzynek**, prezes Stowarzyszenia Absolwentów ŚAM, został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Uroczystość odbyła się w Katowicach podczas XIX Okręgowego Zjazdu Lekarzy – członków Śląskiej Izby Lekarskiej.
- * 27 marca rektor ŚAM, prof. dr hab. **Tadeusz Wilczok** uczestniczył w Ministerstwie Zdrowia w posiedzeniu Rady Naukowej przy Ministrze Zdrowia, poświęconym m.in. strategicznym kierunkom badań naukowych resortu zdrowia.
- * W dniach 3–4 kwietnia rektor ŚAM, prof. dr hab. **Tadeusz Wilczok** uczestniczył w odbywającej się w Lublinie Konferencji Rektorów Uczelni Medycznych. Na konferencji podjęto uchwały dotyczące: określenia koniecznych działań zmierzających do wzmocnienia pozycji prawnej szpitali klinicznych na gruncie ustawy o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia; wyodrębnienia w Narodowym Funduszu Zdrowia środków na finansowanie nowych metod diagnostycznych i terapeutycznych; konieczności poszukiwania źródeł pokrycia strat finansowych szpitali klinicznych poniesionych w latach 1999–2002.
- * 10 kwietnia rektor ŚAM, prof. dr hab. **Tadeusz Wilczok** wziął udział w odbywającej się w Szczyrku Regionalnej Konferencji Rektorów Uczelni Akademickich. Tematyka konferencji była poświęcona m.in. sprawom dotyczącym referendum unijnego oraz funduszom inwestycyjnym.
- * 10 kwietnia redakcja polskiej edycji „Newsweeka” przyznała dyplom prof. dr hab. **Marianowi Zembali** – dyrektorowi Śląskiego Centrum Chorób Serca w Zabrze, uznanego za najlepszy szpital kardiologiczny w Polsce.
- * 11 kwietnia rektor ŚAM, prof. dr hab. **Tadeusz Wilczok** uczestniczył w odbywającej się w Politechnice Śląskiej uroczystości wręczenia tytułu doktora honoris causa prof. **Povl Ole Fange**

- rowi z Duńskiego Uniwersytetu Technicznego w Lyngby. Był to 30. tytuł doktora honoris causa nadany przez gliwicką uczelnię w prawie 60-letnim okresie działalności.
- * 11 kwietnia w Urzędzie Wojewódzkim w Katowicach odbyło się seminarium szkoleniowe na tematy związane z chorobą Parkinsona i innymi schorzeniami neurologicznymi, podczas którego wykład pt. *Choroba Parkinsona i co dalej?* wygłosił dr hab. **Grzegorz Opala**, prof. nadzw. ŚAM, kierownik Katedry i Kliniki Neurologii Wieku Podeszłego ŚAM w Katowicach Ligocie.
 - * 12 kwietnia w Katedrze i Klinice Neurologii Wieku Podeszłego ŚAM w Katowicach Ligocie zorganizowano białą sobotę.
 - * 14 kwietnia w Katedrze i Klinice Hematologii i Transplantacji Szpiku ŚAM w Katowicach, kierowanej przez prof. dr. hab. **Jerzego Holowieckiego** przeprowadzono tysięczny zabieg przeszczepienia szpiku kostnego. Pacjentką była 17-letnia mieszkanka województwa śląskiego, cierpiąca na raka krwi.
 - * 15 kwietnia rektor ŚAM, prof. dr hab. **Tadeusz Wilczok** uczestniczył w spotkaniu Konferencji Rektorów Uczelni Medycznych z prezesem Narodowego Funduszu Zdrowia **Aleksandrem Numanem**.
 - * W dniach 15–16 kwietnia zorganizowano na Wydziale Lekarskim ŚAM w Zabrze IV Dni Otwarte. Zainteresowani działalnością wydziału mogli zwiedzić wszystkie zakłady i poznać pracę w poszczególnych klinikach.
 - * 23 kwietnia dokonano uroczystego otwarcia odnowionej Katedry i Oddziału Klinicznego Położnictwa i Ginekologii ŚAM w Bytomiu, kierowanej przez dr hab. **Anitę Olejek**. W uroczystości uczestniczył m.in. rektor ŚAM, prof. dr hab. **Tadeusz Wilczok**.
 - * 24 kwietnia odbyło się na Wydziale Lekarskim ŚAM w Katowicach sympozjum medyczne „Unia Europejska – szanse i zagrożenia”, zorganizowane przez ŚAM i Wyższe Seminarium Duchowne oo. Franciszkanów. Wykłady wygłosili: prorektor ds. kształcenia Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach prof. dr hab. **Wojciech Świątkiewicz** (*Obywatel a Unia Europejska*), ks. dr **Piotr Kieniewicz** z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego (*Ambivalentny charakter genetyki europejskiej*), prorektor ds. integracji z Unią Europejską i współpracy z zagranicą ŚAM, prof. dr hab. **Andrzej Więcek** (*Lekarz a Unia Europejska*) oraz kierownik biura współpracy międzynarodowej ŚAM **Paweł Mały** (*Pacjent a Unia Europejska*).
 - * 25 kwietnia w Śląskim Centrum Chorób Serca w Zabrzu przeprowadzono pierwszą udaną operację przeszczepienia pojedynczego płuca. Przeszczep wykonano u 55-letniego mężczyzny z ciężkim nieodwracalnym uszkodzeniem płuc. Operację przeprowadzali prof. dr hab. **Marian Zembała**, torakochirurg dr **Damian Czyżewski** oraz kardiochirurg dr **Roman Przybylski**.
 - * 25 kwietnia lekarze z I Katedry i Kliniki Kardiochirurgii ŚAM w Katowicach Ochojcu, kierowanej przez prof. dr. hab. **Andrzeja Bochenka**, przeprowadzili operację przeszczepu serca z organizmu świni do organizmu świni. Eksperyment był częścią programu dotyczącego wykorzystania do transplantacji narządów pochodzących od transgenicznych zwierząt. „Choć to niewiarygodne, musimy się z tym pogodzić, że to świni będą nam kiedyś ratować życie” – powiedział profesor.
 - * Podczas odbywającej się w Bydgoszczy w dniach 25–26 kwietnia I Międzynarodowej Konferencji Studentów Medycyny i Lekarzy Stażystów, III miejsce w sesji nauk podstawowych zajęła praca wykonana w Kole Historii i Socjologii Medycyny (opiekun: dr n. hum. **Maria Kempa**) autorstwa **Anny Zawilskiej**, **Anity Granatowskiej**, **Joanny Bilskiej** oraz **Pawła Radłowskiego** pt. *W drodze ku człowieczeństwu, czyli znaczenie działalności Alberta Schweitzera dla społeczeństwa*.
 - * 29 kwietnia w Kolegium Kształcenia Umiejętności Pielęgniarskich Wydziału Opieki i Oświaty Zdrowotnej ŚAM w Katowicach odbyła się uroczystość czepkowania 96 studentów pierwszego roku licencjackich studiów pielęgniarskich (szersza informacja str. 16–17).
 - * W dniach 5–7 maja na Wydziale Lekarskim w Katowicach odbyła się Ogólnopolska Konferencja Studentów Akademii Medycznych zorganizowana przez Studenckie Towarzystwo Naukowe ŚAM (szersza informacja str. 19)
 - * 7 maja rektor ŚAM, prof. dr hab. **Tadeusz Wilczok** wziął udział w odbywającym się w Urzędzie Marszałkowskim w Katowicach posiedzeniu Śląskiej Rady Referendalnej. Spotkanie, w którym uczestniczyła minister ds. europejskich **Danuta Hübner**, poświęcone było sprawom związanym ze zbliżającą się integracją Polski z Unią Europejską.
 - * 8 maja rektor ŚAM, prof. dr hab. **Tadeusz Wilczok** uczestniczył w odbywającym się w Pszczynie II Zjeździe Schorzeń Pozapiramidowych Polskiego Towarzystwa Neurologicznego.
 - * 8 maja, po trwającym blisko pół roku remoncie, otwarto w Górnośląskim Centrum Medycznym w Katowicach Ochojcu Katedrę i Klinikę Rehabilitacji, kierowaną przez prof. dr hab. **Krystynę Dobosiewicz**. Koszt modernizacji sięgnął 300 tys. zł. Wyremontowano wszystkie dotychczasowe sale chorych i utworzono drugi oddział, który powstał w miejsce przeniesionej na inne piętro geriatryi. Obecnie klinika dysponuje 48 miejscami (22 dla dorosłych oraz 26 dla dzieci i młodzieży).
 - * W dniach 9–10 maja odbyło się 5. Międzynarodowe Sympozjum Gastroenterologii, którego współorganizatorem była Katedra i Klinika Gastroenterologii ŚAM w Katowicach (szersza informacja str. 11).
 - * W dniach 9–11 maja w Ustroniu odbyło się V Międzynarodowe Sympozjum Studentów i Młodych Lekarzy z Zakresu Chirurgii i Innych Specjalności Zabiegowych, zorganizowane przez Koło Chirurgiczne STN przy bytomskiej Katedrze i Oddziale Klinicznym Chirurgii Ogólnej i Gastroenterologicznej ŚAM (szersza informacja str. 18).
 - * 12 maja w Teatrze im. Stanisława Wyspiańskiego odbył się XI zjazd pacjentów po przeszczepie szpiku kostnego, poddanych zabiegowi w Katedrze

KRONIKA

(marzec-czerwiec 2003)

i Klinice Hematologii i Transplantacji Szpiku ŚAM w Katowicach, kierowanej przez prof. dr. hab. **Jerzego Holowieckiego**. Tradycyjnie zaproszono również dawców. Uroczystość zaszczylił swoją obecnością rektor ŚAM, prof. dr hab. **Tadeusz Wilczok**.

* 13 maja w Śląskim Centrum Chorób Serca w Zabrzu odbyło się seminarium dotyczące nowoczesnych metod leczenia chorób serca.

* 13 maja prof. **Friedrich Mohr**, jeden z najsłynniejszych europejskich kardiologów, przeprowadził w I Katedrze i Klinice Kardiologii ŚAM w Katowicach Ochojcu, kierowanej przez prof. dr. hab. **Andrzeja Bochenka** pokazową małoinwazyjną operację naprawy zastawek i likwidacji zaburzeń serca. W katowickim ośrodku metody małoinwazyjne wykorzystywano do tej pory tylko do wszczepiania *by-passów*.

* W dniach 14–16 maja odbyło się VII Międzynarodowe Sympozjum Naukowo-Szkoleniowe Programu „Matka i Dziecko”. Wiodącym tematem tegorocznego sympozjum były problemy hematologiczne w neonatologii i pediatrii (szersza informacja str. 12–13).

* W dniach 14–16 maja odbyły się w Katowicach Eurojuwenalia, będące częścią Ogólnopolskich Akademickich Juwenaliów Europejskich. Podobne imprezy miały miejsce w dniach 7–25 maja w 9 największych miastach akademickich. Podczas wielkiego finału w Warszawie, 24 maja, zostały ogłoszone wyniki prapreferredum unijnego przeprowadzonego w dniach 12–23 maja 2003 roku wśród studentów w całej Polsce.

* 20 maja rektor ŚAM, prof. dr hab. **Tadeusz Wilczok** uczestniczył w Konferencji Rektorów Uczelni Medycznych w Krakowie. Omawiano m.in. konieczność wprowadzenia kilku źródeł finansowania działalności szpitali klinicznych oraz potrzebę rozwiązania takich kwestii, jak: ustalenie dla szpitali klinicznych odrębnej stawki za udzielane świadczenia zdrowotne;

wyodrębnienie w Narodowym Funduszu Ochrony Zdrowia środków na finansowanie w szpitalach klinicznych procedur innowacyjnych; częściowe finansowanie działalności szpitali klinicznych z budżetu państwa; udział państwowych uczelni medycznych w procesie tworzenia planu zdrowotnego i Krajowego Planu Zabezpieczenia Świadczeń Zdrowotnych; kształcenie podyplomowe i licencjackie.

* W dniach 22–24 maja odbyła się w Górnślaskim Centrum Kultury w Katowicach 66. Konferencja Naukowa Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego, zorganizowana przez Sekcję Stymulacji Serca i Elektrofizjologii tego towarzystwa, kierowana przez prof. dr. hab. **Włodzimierza Kargula**.

* 22 maja odbyła się w Bibliotece Głównej ŚAM w Katowicach kolejna wystawa naukowych książek zagranicznych, przygotowana przez firmę International Publishing Service (szersza informacja str. 28).

* W dniach 26–28 maja odbyły się w Ustroniu XII Dni Neuropsychofarmakologiczne, których organizatorami byli pracownicy Katedry Farmakologii ŚAM w Zabrzu, Instytutu Farmakologii PAN w Krakowie oraz Oddziału Śląskiego Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego (szersza informacja str. 14).

* 27 maja Narodowy Fundusz Ochrony Zdrowia w Katowicach przekazał śląskim szpitalom cztery sztuczne nerki. Dwie z nich otrzymała Katedra i Klinika Nefrologii, Endokrynologii i Chorób Przemiany Materii ŚAM w Katowicach, po jednej Szpital Specjalistyczny nr 4 w Bytomiu i SP ZOZ w Siemianowicach Śląskich. Koszt aparatów przekazanych klinice wyniósł blisko 144 tys. zł. Obecnie pracuje tu 17 tego typu urządzeń, które ratują życie 106 pacjentom.

* 27 maja prof. dr hab. **Zbigniew Religa** był gościem spotkania trzech łóż (katowickiej, bielskiej i częstochowskiej) Business Centre Club. Profesorowi towarzyszyli pracownicy Fundacji Rozwoju Kardiologii. Biznesmeni poznali osiągnięcia pracowni działających w ramach fundacji, najbliższe cele oraz formy ich finansowego wsparcia.

* 28 maja Pracownia Endoskopii Katedry i Oddziału Klinicznego Pediatrii ŚAM w Bytomiu, kierowana przez dr hab. **Annę Obuchowicz**, otrzymała od Narodowego Funduszu Ochrony Zdrowia gastrofibroskop. Sprzęt wart jest ponad 76 tys. zł, a wykorzystuje się go do sprawdzania stanu błony śluzowej przełyku, żołądka i dwunastnicy. Rocznie w pracowni wykonuje się około 500 gastrofiberoskopii.

* 29 maja rektor ŚAM, prof. dr hab. **Tadeusz Wilczok** wziął udział w V Światowym Kongresie Polonii Medycznej, zorganizowanym przez Śląską Izbę Lekarską i Federację Polonijnych Organizacji. Najwięcej uczestników kongresu przyjechało z państw byłego Związku Radzieckiego: Białorusi, Ukrainy, Litwy, Łotwy i Kazachstanu. Wygłoszono ponad 150 referatów dotyczących m.in. historii i przyszłości medycyny, postępów w leczeniu i diagnostyce różnych schorzeń, kształcenia lekarzy i telemedycyny. Kongres po raz pierwszy zorganizowano w Katowicach, dotychczas odbywał się w Częstochowie i Warszawie (szersza informacja str. 15).

* W dniach 30–31 maja odbyła się w Śląskim Centrum Chorób Serca w Zabrzu X Międzynarodowa Konferencja Kardiologiczna i IV Warsztaty Kardiologii Inwazyjnej – „Postępowanie w ostrych zespołach wieńcowych”, nad którymi patronat sprawował rektor ŚAM, prof. dr hab. **Tadeusz Wilczok**. Zabrzeńskie warsztaty to jedna z nielicznych imprez na świecie, w czasie których kardiologowie demonstrują na żywo ratowanie chorych z zawałem serca. Oprócz czołówek polskich kardiologów, uczestnikami sympozjum byli m.in. znany izraelski kardiolog prof. **Ehud Grenadier**, prof. **Georg Sabin**, kierownik kliniki kardiologicznej w Essen oraz światowej sławy specjalista w dziedzinie leczenia arytmii serca metodami kardiologii inwazyjnej, **Soren Pedersen** z Danii.

* W dniach 3–5 czerwca w Śląskim Centrum Chorób Serca w Zabrzu odbyły się XI Warsztaty Cewnikowań Interwencyjnych, poświęcone zastosowaniu implantów w operacjach kardiologicznych. Spośród gości najważniejszą postacią był **Charles Mul-**

KRONIKA

dokończenie

lis ze Stanów Zjednoczonych, pionier cewnikowania serca u dzieci, który wykonał operację z użyciem cewników i najnowocześniejszych w świecie implantów. W warsztatach wzięli również udział: **Luigi Ballerini** z Rzymu, **Josef Masura** z Bratysławy, **Fernando Rueda** z La Coruny oraz **Ramon Bermudes Canete Fernandez** z Madrytu.

- * 4 czerwca w zabrzańskiej Fundacji Rozwoju Kardiochirurgii gościli: przewodnicząca Stałego Komitetu Pielęgniarek przy Unii Europejskiej w Brukseli – Holenderka **Ria von Bonninghausen**, sekretarz generalny tej organizacji – **Paul de Reave** z Belgii oraz **Malgorzata Brykczyńska** z Królewskiej Rady Pielęgniarek w Londynie.
- * W dniach 6–7 czerwca rektor ŚAM, prof. dr hab. **Tadeusz Wilczok** uczestniczył w Lublinie w Zgromadzeniu Plenarnym Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich. W porządku obrad przewodniczący sesję: „Przyszłość szkolnictwa wyższego i nauki w Polsce”, „Europejska Przestrzeń Informacyjna i Badawcza” oraz „Europejska Przestrzeń Szkolnic-

stwa Wyższego”. Referaty wprowadzające przedstawili prof. prof. **Ryszard Tadeusiewicz** i **Wojciech Maciejewski** oraz dr dr **Marek Frankowski**, **Tomasz Saryusz-Wolski** i **Beata Skibińska**. Podjęto również uchwały w sprawie projektu ustawy o szkolnictwie wyższym, projektowanych zmian w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych dotyczących kosztów uzyskania przychodu w pracach o charakterze twórczym, powołania zespołu do monitorowania przebiegu Procesu Bolońskiego w Polsce, oraz na temat stanowiska w sprawie dokumentu Komisji Europejskiej *The Role of Universities in the Europe of knowledge*.

- * 9 czerwca na Wydziale Lekarskim w Katowicach odbyła się impreza pod hasłem „Zawód lekarza na przestrzeni wieków” zorganizowana przez studentów II roku (szersza informacja na str. 18).
- * 10 czerwca rektor ŚAM, prof. dr hab. **Tadeusz Wilczok** otrzymał nagrodę „Jorgowego drzewa”.
- * W dniach 13–14 czerwca na Wydziale Opieki i Oświaty Zdrowotnej w Katowicach zorganizowano – pod honorowym patronatem rektora ŚAM, prof. dr. hab. **Tadeusza Wilczoka** – „Śląskie Dni Pielęgniarstwa”. Wiodącym tematem konferencji były zagadnienia organizacyjno-prawne

związane z nauczaniem i wykonywaniem zawodu pielęgniarki/położnej po reformie kształcenia. Obrady toczyły się w trzech sesjach: plenarnej, tematycznej/warsztatowej i satelitarnej. Przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego Konferencji był prof. dr hab. **Zbigniew Gąsior**. Komitet Naukowy stanowili: prof. dr hab. **Jan Dulawa** (przewodniczący), prof. dr hab. **Zbigniew Gąsior**, dr hab. **Violetta Skrzypulec**, dr hab. **Anna Obuchowicz**, dr n. med. **Teresa Grzywna**, dr n. hum. **Halina Kulik** oraz dr n. med. **Jan Szewieczek**.

- * 17 czerwca rektor ŚAM prof. dr hab. **Tadeusz Wilczok** uczestniczył w posiedzeniu Rady Naukowej przy Ministrze Zdrowia. Omawiano m.in. kwestie dotyczące szpitali klinicznych.
- * 18 czerwca w Warszawie Konferencja Rektorów Uczelni Medycznych desygnowała rektora ŚAM, prof. dr. hab. **Tadeusza Wilczoka** jako swego przedstawiciela do Komisji ds. wykorzystania technik informacyjnych w szkołach wyższych, działającej w ramach Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich.

Paweł Bojko

PRZECZYTALIŚMY ...
(marzec-czerwiec 2003)

- * Prof. dr hab. **Władysław Pierzchała**, kierownik Katedry i Kliniki Pneumologii ŚAM w Katowicach Ligocie, podzielił się z czytelnikami „Dziennika Zachodniego” spostrzeżeniami dotyczącymi rozprzestrzeniającej się epidemii nietypowego zapalenia płuc (SARS) (**Agata Pustulka**, *Pluca jak wrota*, „Trybuna Śląska” nr 66, 19 marca 2003).
- * Na temat przyczyn zaburzeń narządu słuchu wypowiadała się na łamach miesięcznika „Raport” prof. dr hab. **Tatiana Gierek**, kierownik Katedry i Kliniki Laryngologii ŚAM w Kato-

wicach (**Daniel Tresenberg**, *Padło na uszy*, nr 3, marzec 2003).

- * Prorektor ds. nauki ŚAM prof. dr hab. **Aleksander Sieroń** jest jednym z laureatów nagrody Godła Promocyjnego „Śląski Oskar”, promującej ludzi, którzy prezentują nowy wizerunek Śląska, zrywający z obiegowymi opiniami regionu „węgla i stali” (*Śląskie Oskary*, „Raport” nr 3, marzec 2003).
- * Śląska Akademia Medyczna obok Politechniki Śląskiej i Uniwersytetu Śląskiego, uczestniczy w programie naukowo-badawczym mającym być finansowanym z umów offsetowych zawartych w ramach kontraktu na zakup przez Polskę amerykańskiego samolotu wielozadaniowego F-16. Celem programu, przygotowanego przez prof. **Henryka Morawca** z Wydziału Techniki Uniwersytetu Śląskiego, jest

rozwój zastosowania nowoczesnych implantów i narzędzi chirurgicznych wykonanych ze stopów metali, z tzw. pamięcią kształtu i nadsprężystością (**Jolanta Talarczyk**, *Nauka na skrzydłach F-16*, „Dziennik Zachodni” nr 66, 19 marca 2003).

- * Jednym z rozmówców red. **Marioli Marklowskiej** na temat dysleksji, była prof. dr hab. **Elżbieta Marszał**, kierownik Katedry Pediatrii i Kliniki Neurologii Wieku Rozwojowego ŚAM w Katowicach Ligocie (*Postawienie diagnozy dysleksji wymaga współpracy kilku specjalistów*, „Puls Medycyny” nr 6, 19 marca–1 kwietnia 2003).
- * W przeprowadzonym przez polską edycję „Newsweeka” (nr 12, 23 marca 2003) rankingu najlepszych w Polsce

ciąg dalszy na str. 26, 27 i 28

PRZECZYTALIŚMY ...

(marzec-czerwiec 2003)

szpitali i oddziałów kardiologicznych i kardiochirurgicznych znalazły się: I Katedra i Oddział Kliniczny Kardiologii ŚAM w Zabrze (kurator: prof. dr hab. **Lech Poloński**), III Katedra i Oddział Kliniczny Kardiologii ŚAM w Zabrze (kierownik: prof. dr hab. **Lech Poloński**), I Katedra i Klinika Kardiologii ŚAM w Katowicach Ochojcu (kierownik: prof. dr hab. **Maria Trusz-Gluza**), III Katedra i Klinika Kardiologii ŚAM w Katowicach Ochojcu (kierownik: prof. dr hab. **Michał Tendera**), I Katedra i Klinika Kardiochirurgii ŚAM w Katowicach Ochojcu (kierownik: prof. dr hab. **Andrzej Bochenek**), Katedra i Oddział Kliniczny Kardiochirurgii i Transplantologii ŚAM w Zabrze (kierownik: prof. dr hab. **Marian Zembala**).

* Władze ŚAM upatrują szans na sfinansowanie budowy Akademickiego Centrum Medycznego w pozyskaniu zagranicznych grup kapitałowych. Koszt dokończenia części medycznej oszacowano na około 650 mln złotych. Zagraniczne firmy w zamian za wyłożone pieniądze chcą objęcia większościowego pakietu akcji w spółce ACeMed oraz ustanowienia hipoteki na nieruchomości, której Akademia jest wieczystym użytkownikiem; są też gotowe do odsprzedaży akcji spółki po zakończeniu budowy lub po spłacie poniesionych nakładów (**Agata Pustulka**, *Reanimacja molocha*, „Trybuna Śląska” nr 70, 24 marca 2003).

* Prof. dr hab. **Barbara Błońska-Fajfrowska**, kierownik Katedry i Zakładu Podstawowych Nauk Biochemicznych ŚAM w Sosnowcu, została jednym z członków Kapituły Fundacji Wspierania Polskiej Nauki i Medycyny, powołanej przez firmę Novartis (**Nina Grella**, *Farmacja wspiera medycynę*, „Dziennik Zachodni” nr 73, 27 marca 2003; *Stypendia krajowe dla młodych naukowców 2003*, „Forum Akademickie” nr 3, marzec 2003). Fundacja udostępni polskim naukowcom sieć światowych laboratoriów oraz sfinansuje pięć 9-miesięcznych stypendiów w la-

boratoriach badawczych w Szwajcarii, Wielkiej Brytanii i Austrii.

* Ministerstwo Zdrowia przygotowuje projekt rozporządzenia, w którym określi zasady oczekiwania na deficytowe (kosztowne) procedury medyczne, chodzi m.in. o przeszczepy, zabiegi i badania kardiologiczne, operacje kardiochirurgiczne, terapię onkologiczną, zabiegi wszczepiania endoprotez, a także badania przy użyciu rezonansu magnetycznego i tomografu komputerowego (**Mariola Markłowska**, *Kolejka do zdrowia*, „Dziennik Zachodni” nr 70, 24 marca 2003; **Mariola Markłowska**, *Kolejki pod kontrolą*, „Puls Medycyny” nr 7, 2–15 kwietnia 2003).

* *Chirurgia, moja druga żona* – to tytuł artykułu red. **Judyty Watoly**, zamieszczonego w „Gazecie Wyborczej”, w którym przedstawiono sylwetkę prof. dr hab. **Zygmunta Górki**, emerytowanego kierownika Katedry i Kliniki Chirurgii Przewodu Pokarmowego ŚAM w Katowicach i dra h.c. ŚAM („Gazeta Wyborcza w Katowicach” nr 74, 28 marca 2003; zob. też: „Raport” nr 4, kwiecień 2003).

* Zdrowotnym skutkiem zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego poświęcony był artykuł *Zabójcze pyły*, autorstwa prof. dr hab. **Jana Zejdy**, dziekana Wydziału Zdrowia Publicznego ŚAM, kierownika Katedry i Zakładu Epidemiologii ŚAM w Katowicach Ligocie, zamieszczony w miesięczniku „Raport” (nr 4, kwiecień 2003; zob. też: *Oszczędność i termomodernizacja*, „Rynki Zagraniczne” nr 40, 5–7 kwietnia 2003).

* Na temat przyczyn i sposobów leczenia hirsutyzmu wypowiadała się na łamach „Gazety Wyborczej” prof. dr hab. **Ewa Małecka-Tendera**, kierownik Katedry i Kliniki Endokrynologii i Diabetologii Dziecięcej ŚAM w Katowicach Ligocie (**Ewa Stanek**, *Brzydka jak facet*, „Gazeta Wyborcza w Katowicach” nr 81, 5–6 kwietnia 2003).

* Śląska Akademia Medyczna uplasowała się na piątym miejscu wśród uczelni medycznych w rankingach opracowanych przez dziennik „Rzeczpospolita” (nr 85, 10 kwietnia 2003) i tygodnik „Wprost” (nr 20, 18 maja 2003), na szóstym – w rankingu przygo-

towanym przez tygodnik „Newsweek Polska” (nr 14, 6 kwietnia 2003).

* Szpital Kliniczny nr 7 w Górnośląskim Centrum Medycznym ŚAM w Katowicach Ochojcu zwyciężył w tegorocznym rankingu szpitali przeprowadzonym przez polską edycję „Newsweeka” i Towarzystwo Promocji Jakości Opieki Zdrowotnej w Polsce. Szpital został doceniony za wysoki poziom usług leczniczych w zakresie chorób serca i układu krążenia oraz schorzeń neurologicznych i psychiatrycznych (**Dorota Romanowska**, *Najlepszy z najlepszych*, „Newsweek Polska” nr 15, 13 kwietnia 2003; *Kadry do Raportu*, „Raport” nr 5, maj 2003).

* Na łamach „Panoramy” przypomniano zasługi prof. dr hab. **Stefana Knapika** (zm. 1985) dla rozwoju polskiej implantologii. W kierowanej przez profesora Klinice Chirurgii Szczękowo-Twarzowej ŚAM w Zabrze, pierwsze zabiegi tego rodzaju przeprowadzono już w latach 70. Śląscy chirurdzy korzystali zarówno z zachodnich systemów implantologicznych, jak również podjęli próbę stworzenia własnego, oryginalnego systemu współpracując z Instytutem Inżynierii Materiałowej Politechniki Śląskiej i Fabryką Narzędzi Medycznych w Rudnikach koło Częstochowy (**Tadeusz Serebin**, *Czekając na przeszczep*, „Panorama” nr 15/16, 13–20 kwietnia 2003).

* Dr n. med. **Anita Witor**, z Katedry i Oddziału Klinicznego Chorób Zakaźnych ŚAM w Chorzowie zapoznała czytelników „Dziennika Zachodniego” (**Mariola Markłowska**, *Świnka jest groźna*, nr 97, 25 kwietnia 2003) z potencjalnymi powikłaniami związanymi z zachorowaniem na świnkę.

* Śląska Akademia Medyczna razem z innymi placówkami badawczymi uczestniczy w programie mającym na celu wyhodowanie zwierzęcia transgenicznego, czyli takiego, którego organy będą mogły bez ryzyka odrzutu być przeszczepiane człowiekowi. Pierwsze zmodyfikowane genetycznie świnię już przyszedł na świat w specjalnym ośrodku Instytutu Zootechniki w Kostkowicach koło Cieszyna, zaś w Centralnej Zwierzętni ŚAM zespół kardiochirurgów przeprowadził

- przeszczep serca świni do organizmu świni (**Marcin Twaróg**, *Zanim wszczepią człowiekowi*, „Trybuna Śląska” nr 99, 28 kwietnia 2003; tenże, *Serce z magazynu*, „Trybuna Śląska” nr 107, 9 maja 2003; tenże, *Świńskie serce*, „Dziennik Łódzki” nr 113, 16 maja 2003; *Przeszczepią człowiekowi serce świni*, „Super Nowości” nr 100, 23–25 maja 2003; *W świnia nadzieja*, „Super Express” nr 119, 23 maja 2003).
- * Prof. dr hab. **Lech Poloński**, dziekan Wydziału Lekarskiego ŚAM w Zabrze i kierownik III Katedry i Oddziału Klinicznego Kardiologii ŚAM w Zabrze, upatruje w integracji z Unią Europejską szansy na łatwiejszy dostęp do nowoczesnych technologii i metod leczenia. „Unia narzuci nam pewne reguły gry – wzrośnie konkurencja między ośrodkami, a wraz z nią chorzy będą mieli lepszy dostęp do leczenia” – powiedział profesor (*To my im imponujemy*, „Gazeta Wyborcza w Katowicach” nr 106, 8 maja 2003).
 - * Problematyce dotyczącej udaru mózgu poświęcone były wywiady przeprowadzone z dr. hab. **Grzegorzem Opalą**, prof. nadzw. ŚAM – kierownikiem Katedry i Kliniki Neurologii Wieku Podeszłego ŚAM oraz dr. hab. **Zofią Kazibutowską-Zarańską**, prof. nadzw. ŚAM – kierownikiem Katedry i Kliniki Neurologii ŚAM (**Mariola Markłowska**, *Mocne uderzenie*, „Dziennik Zachodni” nr 107, 9 maja 2003; **Daniel Tresenberg**, *Co tyka w głowie*, „Raport” nr 5, maj 2003).
 - * Statyny, niezbyt doceniane do niedawna leki na obniżenie poziomu cholesterolu, mogą stać się orężem na miarę antybiotyków i szczepionek w walce z chorobami układu sercowo-naczyniowego. Prof. dr hab. **Michał Tendera**, kierownik III Katedry i Kliniki Kardiologii ŚAM w Katowicach Ochojcu, szacuje że leczenie statynami może pomóc co najmniej kilkuset tysiącom Polaków. Jego zdaniem, specyfik ten powinien być początkowo zapisywany tym chorym, którzy oprócz wysokiego ciśnienia są obciążeni co najmniej trzema czynnikami ryzyka choroby krążenia: przełożeniem lewej komory serca, cukrzycą typu 2, miażdżycą tętnic obwodowych albo otyłością, paleniem pa-
 - pierosów lub występowaniem choroby wieńcowej (**Dorota Romanowska**, *Pigułka, która zmieni nasze serce*, „Newsweek Polska” nr 19, 11 maja 2003).
 - * Zdaniem lek. **Jaromira Kuleszyńskiego**, asystenta Katedry i Kliniki Pneumonologii ŚAM w Katowicach Ligocie, bardzo poważnym zachorowaniem bagatelizowanym przez współczesną medycynę jest zapalenie płuc wywołane przez bakterie *Streptococcus pneumoniae*. W Stanach Zjednoczonych tzw. pneumokokowe zapalenie płuc jest częstszą przyczyną zgonów niż AIDS czy rak prostaty. Choroba dotyka przede wszystkim osoby po 65. roku życia, dzieci poniżej 2 lat, osoby z osłabioną odpornością oraz pacjentów z cukrzycą i przewlekłymi chorobami serca, płuc, wątroby i nerek. Bakterie rozprzestrzeniają się, podobnie jak SARS, drogą kropelkową. Powikłaniami są posocznica i zapalenie opon mózgowych (*Bakteria, która niszczy płuca*, „Trybuna Śląska” nr 117, 21 maja 2003).
 - * Przed lekceważeniem sygnałów zaburzeń w układzie krążenia przestrzegał czytelników „Dziennika Zachodniego” (**Nina Grella**, *Sercowy „Anioł Stróż”*, nr 119, 23 maja 2003) prof. dr hab. **Włodzimierz Kargul**, kierownik Kliniki Elektrokardiologii ŚAM w Katowicach Ochojcu. W 60 proc. przypadków do załamania krążenia dochodzi przy świadkach. Jest to wielką szansą dla osób, którym zagraża nagła śmierć sercowa. Profesor zapelował o tworzenie tzw. łańcuchów przeżycia, tj. szybkich działań ratunkowych, mających decydujące znaczenie w uchronieniu chorych przed śmiercią (zob. też: *Ofiary nagłej śmierci*, „Życie Warszawy” nr 121, 26 maja 2003).
 - * Z inicjatywy dr. **Macieja Hamankiewicza**, prezesa Śląskiej Izby Lekarskiej, zorganizowano w Katowicach koncert muzykujących lekarzy. W drugiej części koncertu, podczas której rozbrzmiewała muzyka rozrywkowa, w duecie z grającym na fortepianie dr. **Adamem Walterem**, zagrał na skrzypcach dr. n. med. **Bogdan Chmiel**, adiunkt Katedry i Kliniki Chirurgii Ogólnej i Transplantacyjnej ŚAM w Katowicach (**Mariola Mar-**
 - klowska**, *Terapia przez sztukę*, „Dziennik Zachodni” nr 121, 26 maja 2003).
 - * MStent Chopin to niezwykle skuteczne urządzenie przywracające drożność naczyń wieńcowych. Jego producentami są **Leopold** i **Emil Płowieccy**, zaś jednym z pomysłodawców – prof. dr hab. **Lech Poloński**, kierownik III Katedry i Oddziału Klinicznego Kardiologii ŚAM w Zabrze. Stenty Chopin zastosowano już u 2 tysięcy pacjentów z Polski i zagranicy. Produkt ten jest – jak dotąd – jedynym stentem zaprojektowanym i produkowanym w Europie Środkowo-Wschodniej i nie ustępującym pod względem jakości oraz użyteczności stentom wytwarzanym przez firmy zachodnie (*Stent by Bactlon: Ku pokrzepieniu serc*, „Biznes Warszawski” nr 20, 26 maja–1 czerwca 2003).
 - * Od czerwca Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych, Alergologii i Immunologii Klinicznej ŚAM w Zabrze, kierowana przez prof. dr hab. **Barbarę Rogalę**, rozpoczęła bezpłatne leczenie nową szczepionką osób ze stwierdzoną nadwrażliwością na jad pszczoły. Jak zapewnia prof. **Rogala**, specyfiku wystarczy dla wszystkich. Jedynym warunkiem jest wcześniejsze zdiagnozowanie chorych (**Elżbieta Adryńska**, *Gorzki miód*, „Dziennik Zachodni” nr 123, 28 maja 2003).
 - * Z powodu wyczerpania się zapasów implantów, w oddziale ortopedii podlegającym Katedrze i Oddziałowi Klinicznemu Ortopedii ŚAM w Sosnowcu, kierowanym przez prof. dr. hab. **Tadeusza Gaździka** wstrzymano wykonywanie operacyjnego leczenia skolioz (*Wstrzymane zabiegi*, „Dziennik Zachodni” nr 123, 28 maja 2003).
 - * W majowym numerze „Pro Medico” ukazał się wywiad z prorektorem ds. klinicznych, prof. dr. hab. **Andrzejem Nowakiem**, kierownikiem Katedry i Kliniki Gastroenterologii ŚAM w Katowicach Ligocie.
 - * W artykule pt. *Proteza na sen*, zamieszczonym w „Dzienniku Zachodnim” (nr 125, 30 maja 2003), prof. dr hab. **Władysław Pierzchała**, kierownik Katedry i Kliniki Pneumonologii ŚAM w Katowicach Ligocie oraz lek. **Mariola Ograbek-Król**, asystent w tej-

PRZECZYTALIŚMY ... dokończenie

że klinice, przedstawili objawy, przyczyny, metody leczenia oraz zagrożenia wynikające z nieleczzonego zespołu bezdechu we śnie (ZBS).

* Od niedawna nowym orężem w walce z nowotworem krwi jest lek zawierający imatinib, który niszczy komórki raka bez uszkodzania zdrowych. Zdaniem prof. dr. hab. **Jerzego Hołowieckiego**, kierownika Katedry i Kliniki Hematologii i Transplantacji Szpiku ŚAM w Katowicach, jest on skuteczny w zaawansowanych stadiach choroby oraz u tych pacjentów, u których dotychczasowe leczenie interferonem okazało się niepomyślne (**Paweł Walewski**, *Uderzyć w raka*, „Medycyna dla Ciebie” nr 6, czerwiec 2003).

* Na łamach „Gazety Wyborczej w Katowicach” (nr 130, 5 czerwca 2003) za-

prezentowano sylwetkę dr. hab. **Jacka Bialkowskiego**, prof. nadzw. ŚAM, kierownika Katedry i Oddziału Klinicznego Wrodzonych Wad Serca i Kardiologii Dziecięcej ŚAM w Zabrze.

* Jak uniknąć chorób związanych z trzustką radził na łamach „Dziennika Zachodniego” (*Nie czekaj na kłopoty*, nr 137, 13 czerwca 2003) prof. dr. hab. **Andrzej Nowak**, kierownik Katedry i Kliniki Gastroenterologii ŚAM w Katowicach Ligocie.

* W „Przeglądzie” (**Iwona Konarska**, *Polak widzi coraz gorzej*, nr 24, 15 czerwca 2003) przypomniano osiągnięcia lecznicze i diagnostyczne Katedry i Oddziału Klinicznego Okulistyki ŚAM w Katowicach, kierowanej przez prof. dr. hab. **Ariadnę Gierkę-Łapińską**. To tutaj między innymi przeprowadzono po raz pierwszy operację usunięcia zaćmy za pomocą lasera oraz dokonano pierwszego w Polsce wszczepienia soczewki do gałki ocznej po usunięciu zaćmy.

* **Judyta Watola** zaprezentowała w „Gazecie Wyborczej” sylwetkę i drogę zawodową prof. dr. hab. **Mariana Zembała**, kierownika Katedry i Oddziału Klinicznego Kardiochirurgii i Transplantologii w Zabrze. Wspomnienia i refleksje profesora uzupełnione zostały wypowiedziami żony, prof. **Zbigniewa Religi**, prof. **Andrzeja Bochenka**, prof. **Lecha Polońskiego** oraz współpracowników (*Marzylem o Wielkiej Szopie*, „Raport z Górnego Śląska”, dodatek do „Gazety Wyborczej” z 17 czerwca 2002).

* Mieszkańcy naszego województwa mogli skorzystać z bezpłatnych badań jelita grubego, odbywających się w Pracowni Endoskopii Kliniki Chorób Wewnętrznych ŚAM w Katowicach, w ramach ministerialnego programu przesiewowego wykrywania raka (*Sprawdź czy jesteś zdrowy*, „Dziennik Zachodni” nr 141, 18–19 czerwca 2003). *Paweł Bojko*

NOWOŚCI ŚWIATOWEJ LITERATURY NAUKOWEJ

W dniach 22–24 maja br. w Katowicach przy ul. Poniatowskiego 15, w dawnej Sali Senatu Śląskiej Akademii Medycznej, odbyła się trzynasta wystawa zagranicznych książek medycznych, organizowana przez firmę International Publishing Service Sp. z o.o., we współpracy z Biblioteką Główną.

Otwarcia wystawy dokonał JM Rektor ŚAM prof. zw. dr. hab. **Tadeusz Wilczok**.

Na pierwszą w tym roku ekspozycję w ŚAM światowych nowości literatury naukowej firma IPS sprowadziła ponad 400 najnowszych tytułów książek z medycyny i nauk pokrewnych, prezentowanych podczas 48. Międzynarodowych Targów Książki w Warszawie.

Szczególnym zainteresowaniem odwiedzających wystawę cieszyły się dwa tytuły: Pollard Thomas D., Earnshaw William C., *Cell Biology* (Saunders, Philadelphia 2002) oraz *Williams textbook*

of endocrinology (Ed. P. Reed Larsen [et. al.] 10th ed. Saunders, Philadelphia 2003).

Zamówienia na zakup pozycji ekspozowanych na miejscu będą zrealizowane głównie ze środków własnych klinik i zakładów teoretycznych.

mgr Urszula Kolin
Biblioteka Główna ŚAM

Fot. Paweł Bojko